

បឹង ! បឹង ! បឹង ! សួរជួងអ្នកចាំទ្វារវិទ្យាល័យ ប្រកាសប្រាប់អ្នកផងថាម៉ោង ៩ និង ១៥ នាទីយប់ហើយ ។ អនុរក្សទះដៃជួងៗ លាន់រំពង ដើម្បីឲ្យពួកយុវជនដឹង ច្បាស់ថា ជាពេលត្រូវទំលាក់មុងដេករៀងៗ ខ្លួន ។ សព្វអ្វីអរអំបាញ់មិញក៏រម្ងាប់ស្ងាត់ ស្ងៀមមុងបន្តិច ។ នៅសល់តែសំឡេងឱ្យបឡាវ ។ ឬសួរខ្យល់ជាត់ស្លឹកឈើ និងមាត់ មៀមយំម្តងៗ ។ គេពន្លត់អគ្គិសនីទាំងអស់ទុកតែដួងមួយដែលព្យួរបន្តោងនៅក្បែរ ដំណែកនៃអនុរក្ស ។

ប៊ុន-ចឿន ដែលមានគ្រែនៅចុងម្ខាងនៃល្វែងនោះ បានក្រោកឡើងស្រវាក់ ទៀននិងឈើគូសមកអុជ ហើយរើហោប៉ៅអាវដែលព្យួរលើក្បាលដំណែក យករូប ថតដែលនាងវិធារីបានឲ្យមក កាលដែលជួបគ្នានៅក្រោមដើមស្វាយមកសំឡឹងមើល ។ មួយសន្ទុះ ទើបទាញសំបុត្រមួយច្បាប់ដែលសរសេរនៅលើក្រដាសពីរសន្លឹក ពេញទៅ ដោយអក្សរល្អិតៗ ។ អក្សរនេះមានសេចក្តីថា :

ក្រុងបាត់ដំបង, ថ្ងៃ ៥ ៦ ២ ព.ស.២៤៧៦

ជូនដំណឹងដល់គូជីវិត

- ខ្ញុំមានចិត្តមមែតិមកបងមិនមានដាច់មួយវេលាឡើយ ។
- ខ្ញុំដែលនៅឯនាយ តែងនឹកថា ពេលថ្មើរនេះសមបងចូលរៀន
- ពេលថ្មើរនោះសមបងនិយាយកំសាន្ត និងពួកម៉ាក ព្រោះទុក្ខចំបែង ចេះតែធំ ក្នុងដើមទ្រូង មិនដឹងទៅនិយាយប្រាប់នរណាឡើយ ។ ពីដើមខ្ញុំមានរំពឹងច្រើន ទៅលើសៀវភៅ ដែលអាចបន្ថែមបន្តិកដល់បានខ្លះ ។ ឥឡូវនេះ ចេះតែស្រប សៅ អាសៀវភៅក៏មិនបានល្អក្នុងចិត្តដែរ ។

ដូច្នេះ ខ្ញុំខំបន់ស្រន់ អស់ទាំងទេវតាឲ្យលោកជួយជ្រោមជ្រែង ឲ្យបងរៀនសូត្រ បានប្រកបដូចសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយខ្ញុំសព្វថ្ងៃនៅមានរំពឹងតែលើបងមួយប៉ុណ្ណោះ ។

បង ! ខ្ញុំដឹងចិត្តបងថា មានសេចក្តីស្នេហាដល់អូនជាទីបំផុត ។ ហេតុនេះខ្ញុំសូម កុំឲ្យបងមានការតក់ស្លុតនិងដំណឹងដែលពណ៌នាខាងក្រោមនេះឲ្យសោះ ឲ្យបងខំប្រុង ស្មារតីតែខាងរៀនសូត្រទៅចុះ ។ ជនដទៃ មានចេះភ្លេចពាក្យសន្យា ចំណែកខ្ញុំមិន ដូច្នោះទេ ខ្ញុំមានតែពាក្យមួយប៉ុណ្ណោះមិនចេះប្រែប្រួលឡើយ ។

បង ជាច្រើនថ្ងៃមកហើយ ខ្ញុំបានសង្កេតឃើញកិរិយាមួយ ខ្ញុំប្លែកពីសព្វមួយ ដង ។ ទឹកមុខគាត់ចេះតែញញឹមញញែម ហើយថែមទាំងមានវាចាមកកាន់ខ្ញុំថា :

កូនឯងនេះចំជាមានវាសនាហើយ ។ គាត់និយាយតែប៉ុណ្ណោះ ខ្ញុំដេញដោល សួរគាត់យ៉ាងណា គាត់នៅតែស្ងៀមធ្វើព្រងើយ ។

ឯយាយដែរវិញ ដូចបងជ្រាបស្រាប់ហើយ គាត់មានសេចក្តីស្រឡាញ់បងឯង និង ខ្ញុំដូចជាបុត្រចេញពីផ្ទៃគាត់ មិនដឹងជាហេតុម្តេចឡើយ បានជាមុខគាត់ចេះតែស្រពោន មិនសប្បាយ ។

កិរិយានិងទឹកមុខខុសពីគ្នា នៃជនទាំងពីរគាត់ដែលមានចិត្តស្រឡាញ់ខ្ញុំដូចគ្នានេះ នាំឲ្យខ្ញុំគិតអើយសែនគិត ! ខ្វល់អើយសែនខ្វល់ !

ស្រាប់តែម្សិលមិញនេះ ឱបងអើយ ! ខ្ញុំទើបនឹងភ្ញាក់ខ្លួន ។ បងគង់ស្គាល់ថៅកែ ណែស៊ាន ដែលជាអ្នកមានធម្មយ នៅក្នុងបាត់ដំបង ។ ប្រពន្ធលែងស៊ាន នេះឈ្មោះថូ ។

អ្នកទាំងពីរនេះ គេមានកូនកំលោះមួយ ឈ្មោះ ណែស៊ិត ។ មនុស្សកំលោះនេះ ហើយ ដែលមែដៃបានប្រាប់ខ្ញុំថា ជាអ្នកដែលដេញតាមមើលខ្ញុំ ហើយធ្វើប្លែកដុល ជ្រើមមកលើខ្ញុំ នៅឱកាសដែលខ្ញុំទៅមើលបុណ្យ ព្រះសពលោកគ្រូចៅអធិការវត្តដំរី ស ជាមួយនិងបងប្អូនជិតខាង ។ ឱសែនក្តាញ់ពេក !

ពីម្សិលមិញនេះ មីងថូគេបរទ្បានមកបញ្ជូរនៅមុខផ្ទះ ហើយមានចាស់ទុំ ជា ច្រើននាក់លើកផ្ទៃឈើ ចំណី ចំណុក សំពត់ ព្រៃ ជាមួយ ហូល ចរចាប់ និងខ្លោងបី ក្រឡឹង ដង្ហែកឡើងមកលើផ្ទះ ។

វត្តទាំងនោះជាជំនួយកម្មក្នុងពាក្យដណ្តឹងខ្ញុំ ។ តាមដែលម៉ែដៃគាត់ប្រាប់ខ្ញុំ
នោះ ម៉ែខ្ញុំនឹងខាងប្រុសបានដាច់ស្រេច ថាជឿជុំខ្ញុំឲ្យទៅចៅណែសិត នៅខែពិសាខមុខ
នេះហើយ ។

ឱម៉ែអើយ ! ម្តេចឃើញតែទ្រព្យសម្បត្តិ ម្តេចមិនមើលលក្ខណៈមនុស្ស ម្តេចក៏
មិនស្នើចិត្តកូនផង ? បើបានទុក្ខ ឬសុខយ៉ាងណា ក៏នៅលើរូបកូនទាំងអស់ទេតើ !

ណឺយបង ខំរៀនសូត្រចុះ កុំឲ្យព្រួយន្ទត់អ្វី ។

ទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ មុខជាចៅណែសិត មិនបានជួបប្រសព្វនឹងអូនទេក្នុង
ជាតិនេះ ។

នៅទីបំផុតនេះ ខ្ញុំសូមឲ្យបងទទួលសេចក្តីរលឹកយ៉ាងធ្ងន់របស់ខ្ញុំ ។

វិធារី

សំបុត្រនេះប៊ុនធឿនបានអានជាច្រើនចប់ តែដូចជានៅមិនស្តប់ស្តល់សោះ ។
កំលោះនេះនឹកស្រណោះនាងវិធារីពន់ប្រមាណ ។ ដេកសញ្ជឹងមួយសន្ទុះ ក៏ក្រោកយក
ដងពាក្យដែលមានទឹកខ្មៅចេញឯង មកទ្រាលសរសេរសំបុត្រតបមានសេចក្តីខាង
ក្រោមនេះ :

ក្រុងភ្នំពេញ ថ្ងៃ ១៥ ឃុំវិយេរ ១៩៣៣

តបដំណឹងដល់អូន

អូន សេចក្តីស្រឡាញ់របស់បង បណ្តាលឲ្យបង មិនចង់ឲ្យអូន នាងមានសេចក្តី
ព្រួយ ដោយសារបងសោះឡើយ ។ បងធ្លាក់ក្រហើយ ។ លុះបងចេញធ្វើការទៅក៏មិន
សង្ឃឹមបានប្រាក់ខែប៉ុន្មានដែរ ។ ហេតុនេះ នាងកុំមានប្រទូសវាយ ទទឹងចិត្តមួយនាង

ដូច្នោះឲ្យសោះ គាត់ជាមនុស្សចាស់ បើគិតធ្វើការអ្វីនីមួយៗ សឹងតែមើលដំណើរការ
នោះបានឆ្លុះរាំងឆ្ងាយ ។ ចូរនាងព្រមទទួលយកគូស្រករ ដែលគាត់ទុកដាក់ឲ្យ កុំប្រកែក
ឡើយ ។

ណែសិត ដល់គេចាស់ដៃ ចាស់ជើងទៅ មុខជាបានជាពាណិជ្ជមួយ យ៉ាងធំនៅ
ប្រទេសកម្ពុជា ។ ចំណេះគេក៏មាន សម្បត្តិគេក៏មាន ដែលជាលក្ខណៈមួយ អាចនាំឲ្យ
អូនបានសុខសំរានទៅថ្ងៃក្រោយ ។

កុំអូនប្រកាន់ខឹងនឹងកិរិយាមិនតប្បីនៃកំលោះនេះ ។ ខុសម្តង ឆ្គងម្តង គួរបំភ្លេច
ចោលទៅ ។

ចំណែកបងវិញ បងនៅជាប់ស្រឡាញ់អូនពេញដូចពីដើម ។ តែសុំឲ្យនាងទុកបង
ដូចជាបងបង្កើតទៅចុះបងក៏ទទួលព្រមដែរ ។

សរសេរចប់ហើយ ប៊ុន-ធឿន ក៏បត់សំបុត្រច្រកស្រោមមួយ ។ នៅលើស្រោម
នោះមានពារសេចក្តី “សូមឲ្យនាងសោភ័ណជាប្អូនលែលកជូនសំបុត្រនេះ ឲ្យនាង
វិធារី ឲ្យបានផ្ទាល់ដៃ ” ។

ទៀនដែលប៊ុន-ធឿន អុជបំភ្លឺ នៅសល់នេះព្រឹមៗ ។ លុះដល់គល់ហើយ ក៏
រលត់ឯងទៅ ។ ប៊ុន-ធឿនទាញផ្ទុយមកលាតដណ្តប់ ហើយដកដង្ហើមធំដែលជាសំឡេង
នៃជម្ងឺអួលផ្សាក្នុងទ្រូងតែម្នាក់ឯង កណ្តាលចំណោមនៃពួកម៉ាកដែលដេកលក់ជាសុខ
សាន្ត ។

ព្រះសុរិយារះខ្ពស់ចាំងចុងដួងលែ ដែលមានវាយោមកបន្តន់យោលយាលទៅមក ។ អ្នកផងទាំងឡាយដើរហូរហែចុះឡើងពាសពេញ ។ យាយនួននិងម៉ែដៃស្លៀកពាក់ស្អាតបាត នាំនាងវិធារីដែលមានសាច់ស្លាំង ហើយដណ្តប់ក្រមា ដើរលុយទឹកឆ្លងស្ទឹងទៅផ្សារ ។

ស្ទឹងសង្កែ នៅរដូវប្រាំង តែងរីងស្រកស្ទើរអស់នៅសល់តែខ្សែទឹកតូចៗតាមប្រឡោះកូនកោះខ្សាច់ដុះឡើងក្នុងផ្ទៃនៃផ្លូវទឹក ។ ដោយសារក្រុងបាត់ដំបងមិនសូវសំបូណ៌ដោយស្ពាន និងដោយសារទឹកវារាក់ពេករកច្រើនទុកដើរមិនកើតមហាជន តែងនាំគ្នាលាត់សំពត់លុយឆ្លងកាត់ទៅ ពីត្រើយម្ខាងទៅត្រើយម្ខាង ។

គ្រានោះ មានឈ្មួលម្នាក់លីវ៉ាលីសស្បែកមួយធំនៅលើស្មាឆ្វេង និងយួរកូនវ៉ាលីសតូចមួយនៅដៃស្តាំដើរតាម ក្រោយស្ត្រីទាំងបីប្រាណ ។

នាងវិធារីខំប្រឹងទប់ខ្លួនកុំឱ្យដួល ដោយកំឡាំងទឹកហូរច្រាន ។ ដំណើរនាងក៏ធេងធោងទ្រេតទ្រោតមិនដូចជាជន ដែលលុយទឹកជាមួយនាងហើយដែលមានអាយុច្រើនជាងនាងនោះឡើយ ។ មុខស្លេកស្លាំងនិងដំណើរវែបនេះ ជាហេតុចង្អុលឱ្យឃើញថា នាងមានសុខភាពមិនមាំទេ ។

កាលបើបានដល់ផ្សារវិលហើយ យាយនួនកាត់តំរង់ទៅចំណតឡានទៅសៀមរាប ។ លុះបានតម្លៃចតកាត់ក៏បង្គាប់ ឱ្យកូនកាត់និងម៉ែដៃឡើងជិះលើរថយន្តនោះ ។ លុះកាត់ប្រាប់ឱ្យគូលីឡានម្នាក់ លើកវ៉ាលីសទាំងពីររៀបដាក់ទៅលើដំបូលរថយន្តអោយបានស្រួលបួលឱ្យកាត់រួច ទើបកាត់ដើរទៅរកទិញម្ហូបចំណីយកទៅទុកអាស្រ័យតាមផ្លូវ ។

កាត់ទិញនំប៉័ងបានពីរ ហើយខំជ្រៀកញែកបំណងទៅទិញ សាច់ក្រកចំហុយទៀត ស្រាប់តែឮមាត់គេស្រែកសួរ ។

- យីចៃតើហ្ន៎ ! អញ្ជើញទៅណាមកណា បានជាទិញអីវ៉ាន់យ៉ាងនេះ ? យាយនួនកាត់ដើបមើលឡើងឃើញនាងថ្ម កាត់ក៏ញញឹមឆ្លើយ :

- ចាំនាង , ខ្ញុំជូនកូនខ្ញុំទៅសៀមរាប ។

- បើយ៉ាងនេះ ចាំឱ្យគេបើកឡានតូចខ្ញុំជូនទៅ ! កុំជិះឡានឈ្នួលធ្វើអី វាពិបាកណាស់ ។

- អរណាស់ហើយនាង ខ្ញុំទិញកន្លែងស្រេចទៅហើយកុំឱ្យនាងព្រួយ ។

- មានកើតអីចៃ ឡានខ្ញុំទំនេរសោះ ប៉ុន្តែជាទៅលេងជាមួយគ្នាទេតើ ។

ចិត្តយាយនួនចង់ទទួលអាការៈតួរសម នៃដង្ហែកកាត់ពន់ពេក តែកាត់នឹកខ្លាចទាស់ចិត្តកូនកាត់ ។ កាត់ក៏នៅស្ងៀមមិនតប ហើយលូកដៃទៅរើសសាច់ក្រកឱ្យចិនប្លឹងចំនួនកន្លះនាឡិ ។ ឯនាងថ្មទៅឈរចាំមើល ។ លុះឃើញយាយនួនទិញរួចហើយ ក៏ចៅទៅសួរថែមទៀត :

ឯណា ក្នុង ចៃ ?

វានៅចាំឡានឯនោះ ។

- បើអីចឹង ខ្ញុំចង់ទៅជួបមួយភ្លែត ។

ថាហើយ ស្ត្រីទាំងពីរនាក់ក៏នាំគ្នាដើរត្រង់ទៅឡានឈ្នួល :

យី ក្នុងឯងទៅលេងសៀមរាបហ្នឹង ?

នាងវិធារី ដែលភ្នែករវល់សំឡឹងភ្លឹកទៅនាយ លុះឮសំដីនេះហើយក៏ភ្ញាក់ខ្លួនព្រើត ។ នាងងាកមុខ មកឃើញនាងថ្ម ភក្រ្តនាងដែលពីមុនស្លាំងសដូចទេសឯក ក៏ប្រែជាក្រហមទុំភ្លាម ដោយសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ។ តាំងតែពីនាងដឹងខ្លួនថា អ្នកនាងលើកឱ្យទៅជាកូនប្រសានាងថ្ម កាលណាមកនាងចេះតែទៅមេញដំណែកមិនបាន បាយទឹកអីក៏ឡើងជាប្រហាត ឥតឱជារស ។ នាងដែលមិនហ៊ាន នឹកខឹងនឹងមាតាក៏បង្វិលសេចក្តីក្រោធនេះដាក់ទៅលើគ្រួសារដែល ប្រាថ្នាចង់បាននាងជាកូនប្រសារិញ ។ យាយនួន

ឃើញកូនគាត់ចេះតែមុខស្រពោន ហើយស្តម្ភថយកម្លាំងទៅៗ ដូច្នោះក៏គិតឃើញថា គួរនាំកូនគាត់ទៅលេង រំលឹកចិត្ត ដោយយល់ថា ការទស្សនាបុរាណដ្ឋានទាំងពួង ដែលមិតនៅក្នុងខេត្តសៀមរាប និងអាចនាំឱ្យកូនគាត់រីករាយសប្បាយ មានសាច់មាន ឈាមឡើង និងអាចរៀបការឱ្យទាន់ខែពិសាខខាងមុខ ។

នាងវិធារីដែលឈ្ងោងយល់គំនិត កំបាំងម្តាយខ្លួនដូច្នោះ ក៏រឹតតែគ្មានក្តាញតែមិន ចេញស្តីថាអ្វីឡើយ ។ លុះល្ងាចដំនាងថ្ងៃមកប្រលោមសួរទៀត សេចក្តីក្រោធពិរោធនាំ ប៉ុន្មាន ក៏ដាលពុះពោះឡើងពេញទាំងទ្រូង តែដោយនាងជា អ្នកមានពូជពង្ស នាងក៏ខំ ទប់សង្កត់ហើយឆ្លើយតបដោយសំឡេងនៅញ័រឆ្លើយបន្តិច ។

- ចាំមីង ម៉ែគាត់នាំខ្ញុំទៅលេងអង្គរ ។
- យីក្លាយ ! ឯងកើតអីហ្នឹង ក៏ស្តម្ភម៉្លេះ ? មកកុំដឹងឡាននេះ ចាំដឹងឡានមីងវិញ មីងប្រើឱ្យទៅយកមួយរំពេចបានហើយ ។
- អរគុណណាស់ហើយមីង កុំឱ្យមីងមានព្រួយឡើយ ម្យ៉ាងទៀតខ្លួនខ្ញុំនេះមិន មានរោគ អ្វីទេ ។

នាងថ្ងៃរៀបនិងហាមាត់ឆ្លើយទៅហើយ ប៉ុន្តែជួនជាពេលនោះ មានមនោគតិ មួយចម្លែក ហើរមកប៉ះសតិគាត់ គាត់ក៏ឈប់នៅស្ងៀមទៅវិញ ។ មួយសន្ទុះក្រោយ មក នាងថ្ងៃក៏លាអ្នកដំណើរទាំងនោះ ក៏ដើរចេញទៅ ។

ឡានរត់លឿន ... រត់លឿនកាត់វាលស្រែដែលមានជញ្ជាំងជាប់នៅដី នាងវិធារី ដែលមានម្តាយនាងនិងម៉ែដៃអង្គុយអមសងខាងនាង ខំគយគន់រុក្ខជាតិ ជួរភ្នំនិងទេស ភាពទាំងពួង ដែលកំដៅព្រះអាទិត្យរដូវប្រាំង កំទេចជាផងចូលិមើលយូរទៅនាងរោយ ភ្នែក នាងក៏ដាក់មុខសញ្ជឹងសព្វប់ ខ្យល់លឿនរត់បក់បោកសក់នាងយោលរិចៗ ។

ឱក្ខសង្សារថ្លើមប្រមាត់ កម្មអ្វីមកកាត់ឱ្យប្រាក់ខ្មាយ
 ពីថ្ងៃនេះទៅបែកចេញឆ្ងាយ ឱស្តាយសែនស្តាយ ស្តាយខ្លួនក្មេង

ម៉ែអើយមានសីលនៅពេញខ្លួន ម្តេចអោយកូនខ្លួនសោកសង្រេង ម្តេចហ៊ានផ្តាច់កូនពីតូព្រេង រង្វេងនេះព្រោះតែក្តីលោក ពាក្យកាព្យដែលនាងបានអានឃើញក្នុងសៀវភៅមួយ ក៏នៅថតជាប់ក្នុងសតិ នាង ។ លុះនាងត្រូវរងទុក្ខប្រកបគ្នានិងលក្ខណៈនៃពាក្យនេះ ទំនុកឃ្លោងក៏រោយជ្រុះ ចេញមកដោយឯងៗ ។

តាំងតែពីនាងដឹងខ្លួនថា ម្តាយលើកនាងឱ្យទៅចៅណែសិតកាលណាមក ទឹកមុខ នាង រីចេះតែក្រៀមក្រំអាប់រស្មី ។ បុព្វាទាំងពួងដែលរីកស្តុះស្តាយជាលំអចម្មជាតិ បើ ត្រូវកំដៅព្រះអាទិត្យ ឬមានម្លប់អ្វីមកគ្របដណ្តប់ តែងនិងស្រពោន រុះរោយចោល គ្របករាយនៅលើពសុដន យ៉ាងណាមិញ នារីដែលមានរូបសោមលោម ពណ៌ដែលជា លំអនៃមនុស្សធម៌ តែកាលណាមានអាការអកុសលមកបៀតបៀន ក៏សឹងតែធ្លាក់ទៅ ក្នុងសភាវៈចង្រៃនោះ ដូចគ្នាដែរ ។

នាងវិធារី គិតដល់ពាក្យដែលបានសន្យា គិតដល់សេចក្តីស្នេហារបស់នាង គិត ដល់រឿងរ៉ាវសៀវភៅប្រលោមលោក ដែលនាងបានអានខ្លះក្នុងអក្សរសាស្ត្រសៀមគិត ដល់ ប៊ុន-ធឿន ដែលនាងធ្លាប់ដឹងចិត្តដឹងថ្លើម គិតមមែសព្វគ្រប់ទៅ នាងសល់សែន ចំបែងក្នុងចិត្ត នាងយល់ម្តងថា ត្រូវជំរាបម្តាយនាង ពីការណ៍មិនចូលចិត្ត និងនាងថ្ងៃ ព្រោះថាស្ត្រីនេះ ជាអ្នកវាយកំពស់ដោយអាងសម្បត្តិ និងពីដំណើរស្អប់ឈ្មោះណែសិត ដែលជាកំលោះព្រហ្មហើនស្រវឹងដោយធនធាន មិនមានចិត្តមេត្តាករុណាដល់អ្នកតូចទាប ឡើយ ។ នាងគិតពន្យល់ម្តាយនាងថា ឈ្មោះណែសិតចង់បាននាងជាភរិយានេះ ដោយ ប្រាថ្នាត្រេកនិងលំអររូបនាងប៉ុណ្ណោះ ។ តែបើកាលណា នៅភពប្រសព្វគ្នាយូរទៅនាង នឹងមានកូនចៅ ឯរូបរាងក៏អន់ទ្រុឌទ្រោមទៅដែរ ឈ្មោះនេះក៏និងលះបង់ចោលនាង ហើយ នាងនឹងលុះនៅក្នុងសេចក្តីតោកយ៉ាកពុំខាន ។ តាមពាក្យអ្នកផងគេនិយាយថា ឈ្មោះ ណែសិតមានចំណូលនិងបរទាកម្មណាស់ ហើយថែមទាំងបានធ្វើនារីម្នាក់ឱ្យ មានគភ៌ រួចហើយឈ្មោះណែសិតក៏បង់ប្រាក់កាស បន្តិចបន្តួចចោលស្ត្រីនោះមានទំនួល

ដូចគេបរិភោគគុយទាវឬកាហ្វេ ហើយចេញប្រាក់ឲ្យទៅអ្នកលក់យ៉ាងនោះឯង ។ នឹក
ហើយនាងឱ្យខ្ញុំល តែនិងហាមាត់ជំរាបម្តាយតាមយោបល់នេះមិនរួចដោយនាងជា
យុវតីមួយស្រគត់ស្រគំ ធ្លាប់ពន្លយកិរិយាមារយោទតាមលំអាននៃទំនៀមបុរាណចាស់ទុំ
ជាតិច្ច ។ នាងមានសេចក្តីរៀនខ្មាសច្រើន មិនហ៊ានចរចាពីសេចក្តីស្នេហាសោះឡើយ
ប្រការមួយទៀត នាងគិតឃើញថា សម័យនេះហួសឱកាសទៅហើយ ទោះនាងប្រកែក
រឹងរូសដូចម្តេច ក៏មុខតែយាយនួនគាត់ប្រែសំដីថាទេវិញ មិនបានឡើយ ។ ខែពិសាខ !
នៅតែមួយខែទៀតទេ ... នឹកឃើញថា ពេលអាពាហ៍ពិពាហ៍កិច្ចនៅខ្លីដូច្នោះនាងក៏
ព្រឺព្រួច ហើយសំបូងស្នងទេវតាឲ្យជួយយោងសេចក្តីស្នេហានាងឲ្យផុតពីគ្រោះធំនេះ ។

ឡានបរទៅមុខ ! ទៅមុខ ! ... នេះប្រជុំជនមង្គលបុរី ... នេះសេរីសោភ័ណ !
អ្នកដំណើរក៏នាំគ្នាចុះស្រទៅប្រញិបប្រញាប់ទិញបាយចិនអាស្រ័យ ។ យាយនួនគាត់ក៏
ស្រាយកញ្ចប់ ហើយកាច់នំប៉័ងមួយកំណាត់និង បេះសាច់ក្រកមួយតូចៗទៅម៉ែដៃ ទើប
គាត់ហៅកូនគាត់ :

មកអារី ស៊ីនំប៉័ងទៅ ។
នាងវិធារី ក៏យកនំប៉័ងប៉ុនមេដៃបិទនិងសាច់ក្រកមួយចំណិត ។ ម្ហូបនេះហាក់
ដូចជាមានឱជារសល្ងិចចត់ផ្តេសផ្តាសក្នុងមាត់នាង ។ នាងលេបមិនរួច ក៏ខ្ចាក់ចោលទៅ
និងច្រលំ ។ ក្នុងវេលានោះមានផ្តែងខ្មៅមួយដែលមាន អង្កែស៊ីពេញខ្លួន ដើរមករើស
កញ្ចាក់នាងវិធារី ឆក់បរិភោគហើយសំដែងទឹកមុខឲ្យឃើញថា ចំណីនោះឆ្ងាញ់ពីសា
យ៉ាងចំឡែក ។ នាងក៏កាច់នំប៉័ងមួយដុំប៉ុនកដៃបោះឲ្យទៅសុននេះទៀត ។ សត្វនេះ
មុននឹងត្របាក់ចំណីនោះ ក៏លើកភ្នែកសំឡឹងមកនាង មានកិរិយាហាក់ដូចជាចង់ថ្លែង
សេចក្តីអរគុណ ចំពោះនាង ។ នាងវិធារីក៏កើតសញ្ជឹង : ឱសត្វតិរច្ឆាននេះ ចេះនឹក
គុណ ឯមនុស្សម្តេចក៏ភ្លេចសេចក្តីសន្យាហ្ន៎ ?

អារី ម៉េចក៏មិនញ៉ាំងឲ្យច្រើនទៅ នៅជាងពាក់កណ្តាលផ្លូវទៀតទើបដល់
ហន្តចំណុច សៀមរាប ។ ញ៉ាំងទៅ តិចទៅជាខ្យល់ ជាព្រះអីទៀតហើយ ។

យាយនួនគាត់ក៏ងើបមើលក្រកូនគាត់ ហើយដាក់ចេញភ្លាមបែរសំឡឹងទៅទី
ឆ្ងាយមានទឹកមុខព្រួយចំប្រប់ ទ្រូងគាត់តឹង ខ្លួនគាត់ស្រយង ។ គាត់គិតឃើញថា កិរិយា
ចំឡែកនៃកូនគាត់យ៉ាងនេះ ដល់មានត្បូងទៅមុខជាតិដ៏ស្រស់បូរិញពុំខាន ... គំនិត
នេះ ធ្វើ ឲ្យយាយនួនធូរទ្រូង ព្រោះនៅជិតថ្ងៃខែណាស់ហើយ ។

នាងវិធារី ក៏យកនំប៉័ងប៉ុនមេដៃបិទនិងសាច់ក្រកមួយចំណិត ។ ម្ហូបនេះហាក់
ដូចជាមានឱជារសល្ងិចចត់ផ្តេសផ្តាសក្នុងមាត់នាង ។ នាងលេបមិនរួច ក៏ខ្ចាក់ចោលទៅ
និងច្រលំ ។ ក្នុងវេលានោះមានផ្តែងខ្មៅមួយដែលមាន អង្កែស៊ីពេញខ្លួន ដើរមករើស
កញ្ចាក់នាងវិធារី ឆក់បរិភោគហើយសំដែងទឹកមុខឲ្យឃើញថា ចំណីនោះឆ្ងាញ់ពីសា
យ៉ាងចំឡែក ។ នាងក៏កាច់នំប៉័ងមួយដុំប៉ុនកដៃបោះឲ្យទៅសុននេះទៀត ។ សត្វនេះ
មុននឹងត្របាក់ចំណីនោះ ក៏លើកភ្នែកសំឡឹងមកនាង មានកិរិយាហាក់ដូចជាចង់ថ្លែង
សេចក្តីអរគុណ ចំពោះនាង ។ នាងវិធារីក៏កើតសញ្ជឹង : ឱសត្វតិរច្ឆាននេះ ចេះនឹក
គុណ ឯមនុស្សម្តេចក៏ភ្លេចសេចក្តីសន្យាហ្ន៎ ?

អារី ម៉េចក៏មិនញ៉ាំងឲ្យច្រើនទៅ នៅជាងពាក់កណ្តាលផ្លូវទៀតទើបដល់
ហន្តចំណុច សៀមរាប ។ ញ៉ាំងទៅ តិចទៅជាខ្យល់ ជាព្រះអីទៀតហើយ ។

អារី ម៉េចក៏មិនញ៉ាំងឲ្យច្រើនទៅ នៅជាងពាក់កណ្តាលផ្លូវទៀតទើបដល់
ហន្តចំណុច សៀមរាប ។ ញ៉ាំងទៅ តិចទៅជាខ្យល់ ជាព្រះអីទៀតហើយ ។

សៀមរាបជាកូនក្រុងមួយ ស្អាតញញឹម លំអដោយថ្នល់ដែលមានរុក្ខជាតិពោល
ម្លប់ទៅលើក្រណាមីងត្រឈៃ និងដោយកូនស្ទឹងតូចមួយ ដែលមានទឹកថ្លាហ្វូងហូរមក
បង្វិលរហាត់ធ្វើឲ្យល្អសំឡេងថ្ងៃយ៉ាងស្រងេះស្រងោច ។ អ្នកដំណើរណាក៏តែងប្រតិព័ទ្ធ
ស្រឡាញ់ទី ប្រជុំជននេះ ។

នៅសាយណ្តាល រថយន្តបើកចូលក្នុងក្រុងសៀមរាប ហើយទៅលប់ចតនៅ
ត្រង់ផ្សារវិល ។ អ្នកដំណើរទាំងពួងក៏ប្រញិបប្រញាប់ចុះពីលើឡាន, ម៉ឺម៉ារកអីវ៉ាន់រៀង
ខ្លួន ។ យាយនួនភាគឈរនៅចិញ្ចឹមថ្នល់ ហើយរំពៃរកមើលភ្លេងស្តាំ ។ ខណៈនោះ
មានបុរសម្នាក់ ជាកណ្តាលមនុស្សពាក់អាវទេសឯកស ស្លៀកខោឡាញ់ខ្មៅ ដើរចូល
មកជិតភាគហើយលើកដៃសំពះ :

- ខ្ញុំជំរាបសួរថែ ។
- យាយនួនភាគដាក់ភ្នែកមកចំ :
- ឱ ! បេងជុនទេនេះ ឯងខំសំឡឹងរកមើល ...
- ថែ ! ឯណាអីវ៉ាន់ថែខ្លះ ? ខ្ញុំនឹងអាលឲ្យគេជញ្ជូនដាក់រ៉ឺម៉កទៅ
- បេងជុនអើយ ខ្ញុំគ្មានអីទេព្រោះបន្ទាន់ណាស់ , រកស្អីៗ គ្រាន់ជាបញ្ជើក៏មិន
បានផង ។
- ចាំធ្វើធ្វើអីថែនុះ តែអញ្ជើញមកលេងខ្ញុំ ក៏អរណាស់ទៅហើយ ។
- ប៊ីអារី ឯងសំពះសួរមា ។ កញ្ញានេះឮហើយក៏លើកដៃសំពះ ជំរាបសួរទៅ
លោកបេងជុន ។

លុះអ្នកធាក់រ៉ឺម៉ក បានជញ្ជូនវ៉ាលីសទាំងពីរដាក់ស្រេចបាច់ហើយយាយនួន នាង
វិធាវីព្រមទាំងម៉ែដៃនាំគ្នាឡើងជិះក្នុងយាន ។ ឯឈ្មោះបេងជុន ក៏ឡើងជិះប៊ីស៊ីក្លេតអម
រ៉ឺម៉ក ហើយនិយាយសួរសុខទុក្ខតាមធម្មតាទៅ ។

ឈ្មោះបេងជុននេះជាអ្នកមានធនធានមួយ គ្រាន់បើនៅក្នុងខេត្តសៀមរាប ។
ភាគធ្លាប់នៅធ្វើជំនួញស្រូវឯបាត់ដំបង ហើយតែងមានពឹងពាក់គ្នាទៅមក និងខ្មោច
ឪពុកនាងវិធាវី ។ ឯមេត្រីភាព ក៏កើតឡើងរវាងគ្រួសារទាំងពីរនាំឲ្យរាប់អានគ្នាទៅវិញ
ទៅមកយ៉ាងស្និទ្ធ ។

ហេតុដែលបណ្តាលអោយយាយនួន ភាគដាច់ស្រេចនាំកូនភាគមកកំសាន្តអង្គរ
នេះ ពីព្រោះតែគិតឃើញដល់បេងជុនប៉ុណ្ណោះឯង ។ មុនពេលដែលភាគចេញដំណើរ
មួយថ្ងៃនោះ ភាគបានពឹងអ្នកជិតខាងម្នាក់ឲ្យវាយខ្សែល្អសមកប្រាប់ឈ្មោះបេងជុន
ដើម្បីកំណត់ពីថ្ងៃនិងពេលដែលភាគចេញពីបាត់ដំបងមកសៀមរាប ។

ផ្ទះបេងជុនសង់នៅត្រើយខាងភ្លេង ដែលមានដើមចំប៉ាធំៗដុះបាំងពីមុខ ។ ក្នុង
រង្វង់ដែលធ្វើអំពីឥដ្ឋនៅប្របថ្នល់នោះ មានបោះជាក្លោងទ្វារធំមួយ វិចិត្រទៅដោយផ្កា
កុលាបដែលវិកស្រស់បំព្រង ។ នៅប្របផ្ទះធំ រថយន្តជិះលេងមួយជ្រកក្នុងរោងដែល
មានជញ្ជាំងថ្ម ដំបូលប្រក់ក្បឿង ។ នៅមាត់កំពង់ចំមុខលានផ្ទះ កង់រហាត់មួយវិលគ្មាន
ស្រាកស្រាន ហើយចាក់ទឹកពីបំពង់ទៅក្នុងទីមួយ ដែលសំរាប់បង្ហូរទៅស្រោចរុក្ខជាតិ
ក្នុងភូមិឋាន ។

នាងវិធាវី កាលបើដល់គេហដ្ឋាននេះហើយ ក៏ហាក់ដូចជាមានអាកាសត្រជាក់
មករុំស្រោបកាយនាង ព្រោះផ្ទះនេះស្រឡះល្វឹងល្វើយ ហើយមានតុ ទូ ធ្វើសុទ្ធតែបេង
ចាស់មានរបៀបសមត្រមានទាស់ភ្នែក នៅលើក្តារ កំរាលធ្វើពីក្រកោះរលីងថ្លាដូច
កញ្ចក់ ។

នាងសុចិត្រា ភរិយានៃបេងជុន ជាស្ត្រីមួយមានអាយុជាងសាមសិបឆ្នាំហើយ តែ
ដោយនាងមិនដែលមានបុត្រនោះ រូបនាងក៏នៅស្រស់ចំប្រប់ដូចព្រហ្មចារីសុទ្ធវិស័យ ។
កាលបើឃើញអ្នកដំណើរទៅដល់ហើយ នាងក៏ស្ទុះមកទទួលដោយសាទរ ហើយនាំ
នាងវិធាវី និងយាយនួនទៅបង្ហាញបន្ទប់ដែលបំរុងទុកជូន ដើម្បីឲ្យយាយដៃភាគយក
អីវ៉ាន់ទៅទុកដាក់ ។ រួចហើយ នាងសុចិត្រា ក៏អញ្ជើញអ្នកដំណើរទាំងពីរទៅតូចទឹក
ក្នុងបន្ទប់ជំរះកាយ ។

ទឹកត្រជាក់ដែលហូរស្របរាងកាយនាងវិធារី បានធ្វើឲ្យនាងមានកំលាំងព្រមទាំង
យកសេចក្តីរំហើយ ក្នុងចិត្តមករំលុបមន្ទិលសៅហ្មងបានជាច្រើនភាគផង ។ ដូច្នោះហើយ
នាងក៏ទទួលដោយញញឹមញញែម សេចក្តីអញ្ជើញនៃស្ត្រីម្ចាស់ផ្ទះ ឲ្យទៅដើរលេងក្នុង
សួនច្បារ ។ នាងសុចិត្រា កាលបើបានគយគន់ រូបរាងនិងកិរិយាស្រគត់ស្រគំនៃនាង
វិធារីហើយ ក៏មានចិត្តចាប់ស្រឡាញ់ ហាក់ដូចជាប្អូនរួមផ្ទៃតែមួយ ។ នារីទាំងពីរនេះ
ត្រាច់កំសាន្តតាមប្រឡោះតុម្តា ហើយសំដីដែលនិយាយរកគ្នាទូៗ អណ្តែតរសាត់ទៅ
ច្រឡកច្រឡំ និងសត្វនៃភូមិដែលហើរគ្រិបសុគន្ធមាលា ។ នាងចរចា... ចរចា ដើរតាម
ផ្លូវខ្សាច់ដែលមានស្មៅបៃតងនិងផ្កាគ្រប់ពណ៌អមសងខាង ។ នារីនាងលីលា... លីលាទឹក
មុខ ញញឹមបំប្រែកណ្តាលទេសភាពមួយល្អ ឥតខ្ចោះ ។ ជួនប្រទះនឹងជើងម៉ៅវែង ដែល
ជ្រកក្រោមម្លប់ចំប៉ាមួយធំ ស្ត្រីទាំងពីរក៏នាំគ្នាអង្គុយព្រលឹងអណ្តែតអណ្តូងទៅឆ្ងាយ ឯ
នេត្រាគយគន់មើលរហាត់ទឹកដែលរិលញើបៗ ហើយថ្ងៃពិសោធន៍ចេះខ្លួនឡើយ ។
វិញ្ញាណនាងវិធារី ក៏ភ្លឹកស្តួងទៅក្នុងសកលមួយថ្មី ឯសេចក្តីអួលក្តៅទាំងប៉ុន្មាន ក៏ផាត់
ច្រានបានឆ្ងាយមួយគ្រាដែរ ។

ប៉ុន្តែដោយហេតុតែសេចក្តីសុខសំរាលនៃមនុស្សលោក មិនដែលចិត្តថេរនៅយូរ
បាន សំឡេងបេងជុនដែលនិយាយថា ចៃ ខ្ញុំស្តាយណាស់ កុំតែឡានខ្ញុំវាខូច កុំអីបើក
ជួនចៃមើលប្រាសាទលេងសប្បាយ ដូច្នោះក៏មកកាត់ចិត្តការភ្នាំងភ្លេចស្មារតី នៃនារី
នោះអស់ទៅ ។ នាងវិធារីដោះពីយល់សប្តិទាំងភ្នែកបើកនេះហើយ ក៏សំឡឹងមើលទៅ
ឃើញ យាយនួននិងបុរសម្ចាស់ផ្ទះដើរត្រង់មក ។

យាយនួនភាត់តបទៅបេងជុនវិញ :
មិនអីទេ ជួនតែរទេះសេះមួយ បានហើយ
- មិនស្រួលសោះ ចៃ ! ណ្ហើយស្លែកនេះ ចៃអញ្ជើញរទេះសេះមើលរង់តូច
សិនចុះ ។ ចំណែកខ្ញុំ ខ្ញុំនឹងនៅធ្វើឡានឲ្យរួចទាន់ខានស្លែកនេះ ដើម្បីជួន
ចៃមើលខាងរង់ធំ មើលបន្ទាយស្រី ហើយប្រសិនជាមានពេលយើងទៅដល់
ភ្នំកូលែនម្តង ។

នៅក្នុងព្រៃដែលដុះព័ទ្ធបុរាណប្រាសាទនានា មានរបស់ពីរយ៉ាងដែលនាំបង្កើត
ដួងចិត្តទេសចរ ឲ្យរឹងរិតតែស្រងេះស្រងោចខ្លោចផ្សា ដោយសេចក្តីស្តាយអាល័យដល់
កេរ្តិ៍ស្នាដៃនៃបុព្វបុរសខ្មែរ ។ វត្តនោះហាក់ដូចជាខ្យល់ព្រលឹង និងសំឡេងនៃប្រវត្តិ
មាតុភូមិយើង ។

ពេលរសៀល ! វេលាដែលព្រះសុរិយាកំពុងដុតចំហុយអស់ទាំងធម្មជាតិវៃ
កណ្តឹងយំទំលាក់សំឡេងពីចុងស្រឡៅ ឬចុងឈើទាលដែលខ្ពស់ត្រដែតក្នុងអាកាស ។
សព្វគ្រូត្រឡប់ទៅក្រុមនេះ ជ្រាបចូលសព្វសព្វកាយ ហើយមករុំស្រោបបេះដូង នាំឲ្យ
អ្នកដំណើរទាំងពួងយន់ចិត្តអាសូរដល់ស្រុកកំណើតដែលធ្លាប់ថ្មីឡើង ។

នៅខែចេត្រនិងពិសាខ តាមផ្លូវពីក្រុងសៀមរាបទៅអង្គរធំរដ្ឋលបញ្ចេញរំភើយ
ពិដោរក្រអូបឈ្ងុយ ។ បើជួនជាមានវាយោបក់បន្តិចៗ ផង អ្នកដែលដើរយកអាកាស
ពេលល្ងាចតាមផ្លូវនេះ និងមានចិត្តរសាប់រសាយអណ្តែតអណ្តូងប្រហែលជានឹងលាន់
មាត់ថា ទោះជាមានតុលិត ក៏មិនសប្បាយជាជាងនេះមើលទៅ ។

ឱក្តីនរិដួល ! ឱសំឡេងវៃ ! កំឡាំងអ្នកដូចជាទិព្វឱសថដែលអាចចូលមករំសាយ
សេចក្តីសោកសង្រេងមួយពេលបាន ។

នៅពេលរសៀល រទេះសេះមួយបរចូលតាមក្លោងទ្វារខាងកើតមកក្នុងកំពែង
នគរធំ ។ ត្រចៀកប្រុងស្តាប់ភ្នែកប្រុងមើល នាងវិធារីអង្គុយអែបនឹងមាតាដែលនិយាយ
ចេកចាច និងនាងសុចិត្រាគ្មានឈប់មាត់ឡើយ ។ នាងស្រីក្រមុំ គិតក្នុងចិត្តថា : “ ឱពី
បុរាណកាល ម៉្លេះសមមានមនុស្សអ្វីអរកុះកុម ម្តេចឡើយឥឡូវ ក៏រិលទៅជាព្រៃស្វា
អស់រលីង មុខគួរស្រណោះពេក ” ។ នៅក្នុងពេលដែលចិត្តនាងកំពុងតែលន្តោចទៅ
ក្នុងអតីតសម័យនៃមាតុភូមិដូច្នោះ ស្រាប់តែរទេះសេះឈប់រង់ក់ ហើយនាងសុចិត្រា
និយាយមកកាន់នាងថា “ មកក្តួយ យើងចុះមើលប្រាសាទបាយ័នសិន ” ។ នាងវិធារី
រៀបខ្លួននិងចុះ ទទួលងាកមុខមើលទៅម្ខាងផ្តល់ ឃើញអង្គពុទ្ធបដិមាមួយយ៉ាងធំបិទ
មាស ប្រាលស្តៅគង់នៅក្នុងរោងប្រក់ក្បឿងមួយ ។ ឃើញដូច្នោះហើយ នាងថ្លែងថា
ទេមីងខ្ញុំចង់ថ្វាយបង្គំព្រះអង្គនេះសិន សឹមយើងទៅមើលប្រាសាទជាក្រោយ ។

សេចក្តីប្រាថ្នានេះ អ្នកសហចរបានយល់ព្រមផងហើយនារីនាង ក៏ទាញយក
 ទៀន ១ ធ្មបបិសរសៃពីសំណុំ ហើយក៏លីលាទៅកាន់សំណាក់ព្រះពុទ្ធរូបអង្គនោះ ។
 លំដាប់ក្រោយដែលបានអុជគ្រឿងសក្ការបូជារួច នាងក៏តាំងសូត្រនមស្ការយ៉ាងផ្អិតផ្អង ។
 លុះចប់ហើយនាងក៏តាំងនិកប្រាថ្នាសុំតែក្នុងចិត្តថា ឱព្រះអង្គដែលធ្លាប់ស្រោចស្រង់សត្វ
 លង់ទឹកបាន សូមព្រះអង្គទ្រង់ សន្តោសខ្ញុំព្រះករុណាឲ្យបាន ផុតរណ្តៅពីគ្រោះធំ ។ ខ្ញុំ
 ព្រះករុណាតាំងពីឃើញរស្មីព្រះអាទិត្យមកដល់សព្វថ្ងៃនេះ ខ្ញុំព្រះករុណា ឥតបានធ្វើ
 បាបជនណា សត្វណាមួយឡើយ ។ ខ្ញុំព្រះករុណាបានកាន់សីលប្រាំខ្ជាប់មិនរសាយ បាន
 ធ្វើបុណ្យបំពេញទានតាមកំណើនទ្រព្យនៃយុវជន ហើយបានស្គាល់ព្រះធម៌ទាំងពួង
 ផង ។ ហេតុនេះសូមព្រះអង្គសន្តោសជួយខ្ញុំព្រះករុណាឲ្យបានរួចពីក្រញាំ ចៅណែសិត
 កំណាចចេញ ហើយឲ្យខ្ញុំព្រះករុណាជួបតែបងប្អូន-ធៀនដែលជាគូព្រេងកំសត់រៀង
 ទៅ ... ។ នាងវិធារីកំពុងតែផ្អិតផ្អងបន់យ៉ាងនេះ ស្រាប់តែមានរថយន្តមួយ បើកមក
 ឈប់ប្របរទេះសេះ ។ នាងដាក់ភ្នែក មើលទៅឃើញនាង ថូ និងចៅណែសិតដើរមក
 ចំរោង នាងក៏លើកនេត្រាសំឡឹង ទៅចំព្រះភក្ត្រព្រះពុទ្ធរូប ដែលនៅតែញញឹមស្នូកដូច
 ពីមុន ។ ទឹកភ្នែកក៏ហូរ មកស្រប់មុខនាង ។ នាងនឹកក្នុងចិត្តថា : “ឱព្រះអង្គអើយ !
 មានជ្រែកមកដល់ទៀតហើយ ” ។

ឯយាយនួនដែលអង្គុយរង់ចាំពីក្រោយខ្នងកូនភាគនោះ កាលបើបានឃើញដន្តង
 ភាគមកដល់ ក៏ស្ទុះទៅសាកសួរសុខទុក្ខដោយរាក់ទាក់ ។ ក្រោយដែលបានលើកដៃ
 សំពះសួរគ្នាទៅវិញទៅមក ជាមួយនាងសុចិត្រាចូលហើយនាងថូ ក៏និយាយទៅកាន់
 យាយនួន :

- ថែអើយថែ កាលដែលខ្ញុំប្រទះថែនៅជួរស្វាយប៉ោ រួចខ្ញុំត្រឡប់ទៅផ្ទះវិញ
 នោះ ខ្ញុំបានប្រាប់ណែសិតថា ថែអញ្ជើញទៅលេងអង្គរ នុះណែសិត ក៏ចេះ
 តែកន្ទក់កន្ទេញឲ្យខ្ញុំនាំវាមក ដើម្បីយកឡានមកជូនថែដើរលេង ។

យាយនួនភាគ់លំដឹងនេះហើយ ភាគ់ក៏ងាកទៅមើលមុខចៅណែសិត ហើយទឹក
 មុខភាគ់ក៏រីកថ្លា ដោយសេចក្តីប្រតិព័ទ្ធយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ ។ ឯចៅណែសិតដែលឈរដាច់
 ពីខាងក្រោយស្ត្រីទាំងពីរនោះ មានរវល់តែនឹងបែរបៀងនាយអាយ ញញឹមរំពៃទៅរក
 នាងវិធារី ធ្វើឲ្យយុវតីនេះក្តៅខាងពន់ប្រមាណ ។ នាងខំទប់មិនឈ្នះ ក៏បបួលម្តាយ
 នាងឲ្យឡើងជិះទេះសេះត្រឡប់ទៅសៀមរាបវិញ ។ នាងថូជូនច្រោះហើយ ក៏ខំនិយាយ
 អង្វរលួងលោមនាងវិធារីឲ្យជិះឡានជាមួយខ្លួន ។ បុត្រីយាយនួនដែលភ្លើងទោសៈកំពុង
 ដុតរោលដើមទ្រូងនោះ ក៏ខំសង្កត់ចិត្តឆ្លើយដោយស្រួលវិញ :

- ខ្ញុំសូមអរគុណមីងចុះ តែខ្ញុំឥឡូវជិះឡានមិនបានទេ ព្រោះបើជិះកាលណា
 ហើយ ខ្ញុំចេះតែរិលមុខ ។

ថាហើយនាងក៏ទាញដៃនាងសុចិត្រាឡើងរទេះសេះ ។ ឯយាយនួនដែលស្មារតី
 នៅតែនឹងឡាននាងថូ ក៏ធ្វើមុខជូរហើយដើរតាមកូនភាគ់ទៅដោយទាល់គំនិត ... ។

កាលដែលយា នៃស្រ្តីទាំងបីនាក់ចរបានបន្តិចទៅមេឃខែចេត្រដែលផ្កាត្រចះ
 ជាច្រើនថ្ងៃមកហើយ ក៏ប្រែជាងងឹតមានពពកខ្មៅតាន់តាប់មកបាំងពន្លឺព្រះអាទិត្យភ្លាម
 ព្រមទាំងមានព្យុះបក់ធ្លុលីនិងស្លឹកឈើហុយដង្ហោលផង ។ ហើយមិនយូរប៉ុន្មាន ក៏មាន
 ភ្លៀងបង្កុះធ្លាក់មកដោយគ្រាប់ធំៗ ជះសាច់ទឹកស្រ្តីដំណើរទាំងបីងាញ់រន្ធត់ប្រប់ ។
 ទទួលពេលនោះ រទេះបរដល់ភូមិមុខនាគ ដែលនៅត្រង់មុខប្រាសាទអង្គរវត្ត នាង
 សុចិត្រានិងយាយនួន ក៏បបួលនាងវិធារីឲ្យជ្រកភ្លៀងនៅទីនោះសិន ។ ប៉ុន្តែយុវតីនេះ
 ដែលនឹកក្បាញមែកក្នុងចិត្តចង់ឲ្យបានដល់ទីលំនៅនាប៉ា ព្រោះនឹកក្រែងចៅណែសិត
 មកទាន់ទៀត ក៏និយាយអង្វរឲ្យរទេះខំស្រូតតំរង់ទៅសៀមរាបតែម្តង ។

នៅពេលលូចនោះ នាងវិធារីកើតក្តៅរោលក្នុងខ្នង ហើយបណ្តាលឲ្យនាងទៅ
 ជាក្រុននិទ្រាដណ្តប់ជួយ ឥតបានទទួលម្ហូបអាហារអ្វីឡើយ ។

មានយប់មួយនៅវេលាអធ្រាត្រ រាងវិធារីដែលនិទ្រាមិនលក់សោះនោះ ក៏ក្រោកឡើងបើកបង្ហូរដំណេក។ ខ្យល់ត្រជាក់បោកបក់ភ្លើងរុក្ខជាតិ ស្ទុះចូលមកអង្អែលភក្ត្រាតាង។ នៅខាងក្រៅ លោកខែបញ្ចាំងស្ទើរទន់ត្រជាក់ដូចព្រៃមកត្របលើសាកលទិប។ នៅក្នុងមេឃពណ៌ខៀវថ្លាត្រយង់ ដុំពពកសៗ ដូចកប្បាសរសាត់បន្តគ្នា ជួនកាលមកបាំងរងព្រះចន្ទបណ្តាលឲ្យស្រទំស្តាប់មួយភ្លែត។ កាលណាពពកនោះអណ្តែតផុតទៅ ពន្លឺរាជនីនៃរាត្រីមកបាំងលើឆាងដូងដែលយោលរេរដោយវាយោ ហើយដែលភ្លឺភ្លែតៗ ដូចជាបន្ទះដែកស្អិត។

នៅក្នុងសន្តិយាស្ងាត់នេះ រាងវិធារីនៅកណ្តែងកណ្តោចឈឺអួលផ្សាតែម្នាក់ឯង។ ចិត្តនាងនឹកទៅប៊ុន-ចៀន មិនលោះវេលា។ ឱម៉ែនៅពេលមួយនេះ សមអ្នកបងនិទ្រាសុខសំរាល ឬមួយក៏មានចិត្តគិតមកខ្លះដែរក៏មិនដឹង។ នៅពេលដែលនាងគិតឃើញដូច្នោះ ទឹកភ្នែកពីរដំណក់ហូររមៀលចុះមក។ នាងនឹកដល់ពពួកទេវតាដែលមានគេជាអាណាចម្តេចក៏ទុកនាងឲ្យ រងកម្មអ្វីដល់ម៉្លេះ? ម្តេចក៏មិនរំលាយជីវិតនាងនៅត្រាដែលទៅមើលប្រាសាទអង្គរទៅ?... អង្គរ? នាងនឹកឡើងសែនគ្មានក្បាញក្តៅរោល ដូចឃើញនៅនឹងមុខថ្មីៗ។ យីអាណែសិតនេះ ចំជាប្រហើន ថ្លើមធំមែនហើយហ្ន៎! វាហ៊ានទៅរលុករលុយឯងកំពុងថ្វាយបង្គំព្រះអង្គ។ នាងនឹក ឃើញវេលាដែលឡើងជិះរទេះមកទាំងភ្លៀង នាងនឹកឃើញកាល ដែលនាងដេកញ័រក្រន្តាក់ទទួរជួយពីរ បីជាន់ដោយនាងចាប់ត្រុនយ៉ាងធ្ងន់។ នាងនឹកឃើញ ដល់នាងសុចិត្រាដែលជួយបិបាច់ថែរក្សានាងក្នុងពេលនោះ។ នាងនឹកដល់ចៅកែបេងជុន ដែលរត់រកពេទ្យទាំងរាត្រី ដើម្បីយកថ្នាំមកចាក់ឲ្យនាង... លុះតែនាងបានគ្រាន់ស្រយាល។ ឱបើប្រសិនណាជានាងមានសំណាងទៅថ្ងៃក្រោយ នាងនឹងមិនភ្លេចគុណជនទាំងពីរនាក់នេះឡើយ។

លុះឃើញថា នាងបានគ្រាន់ស្រួលបួលបន្តិចហើយ ម្តាយនាងក៏បាននាំនាងវិលមកផ្ទះសំបែងវិញដោយរួសរាន់។ ចំណែកយាយនួនដែល មានព្រួយដោយ ខ្លាចក្រែង

ទាស់អធ្យាស្រ័យនៃនាងចូរព្រោះយល់ឃើញថា កូនកាត់មានកិរិយា មិនតប្បីក្នុងកំពែងអង្គរធំនោះ គាត់ក៏បានទៅនិយាយសុំចិត្តកុំឲ្យនាងចូរចាប់ថ្នាក់ប្រកាន់អ្វីសោះឡើយ។ ស្ត្រីនោះឮហើយក៏សើចកាច់កក្តាកក្តាយ ហើយថា ចែកព្រួយអីយ៉ាងនោះក្មេងនៅព្រហ្មចារីតែងអៀនខ្មាសកូ ស្រករយ៉ាងនេះឯង។ យាយនួនគាត់បានចូរដើមទ្រូងពីរឿងនេះ ហើយក៏ពាំសំដីនេះដោយមានទឹកមុខវិករាយ មកប្រាប់កូនកាត់ភ្លាម។

រាងវិធារីដែលអង្គុយក្នុងយប់ស្ងាត់ កាលបើនឹកឃើញកិរិយាយ៉ាងនេះនៃម្តាយនាងហើយ នាងក៏សែនក្បាញតូចចិត្ត ដោយនឹកខ្មាសគេពន់ប្រមាណ។ នាងមានចំបែងជាអនេក។ បានពេលណា នាងរៀបតែរបូតមាត់ជំរាបម្តាយពីហេតុដែលនាងស្អប់ល្មោះ ណែសិត តែសេចក្តីអៀននិងដំណើរទាស់ខុសប្រពៃណីមកសង្កត់អណ្តាតនាងឲ្យស្ងៀមទៅវិញ ព្រោះយល់ឃើញថា តាំងពីបុរាណនាយមក ស្ត្រីខ្មែរមិនមានអំណាចរើសប្តីលើខ្លួនឯងទេ។ បើឪពុកម្តាយទុកដាក់ល្អអាក្រក់ដូចម្តេច ក៏ត្រូវតែទទួលយកជាតិច្ច។ ទំលាប់យ៉ាងនេះ នាងយល់ឃើញថា ជាការមិនប្រកបនឹងយុត្តិធម៌សោះ។ ព្រះឥន្ទ្រ ព្រះព្រហ្ម ដែលមានបូន្មានភាពក្រៃលែង ម្តេចឡើយក៏មិនមកជួយបំបែរចិត្តម្តាយខ្ញុំផង! ឱកុសលនៃបុណ្យទាំងឡាយដែលខ្ញុំបានសាងមក ម្តេចក៏មិនមកជួយខ្ញុំឲ្យផុតពីទុក្ខទម្ងន់នេះចេញ? ឱបងប៊ុន-ចៀនសំឡាញ់អើយ! ទ្រូងអូនគ្មានចូរស្បើយវេលាណាទេ។ បើនៅតែចុកណែសិតអួលផ្សាយ៉ាងនេះទៅ ឃើញថានឹងធន់ធារមិនបានយូរប៉ុន្មានឡើយ។

រាងវិធារីនៅត្រាំក្នុងទុក្ខសង្រេងយ៉ាងនេះ ទាល់តែឮមាត់ភ្នែក ដែលប្រស្រ័យនៅដោយចុងអង្គិល តាមជួរមាត់កំពង់ ស្រែកខ្វកឡើងទ្រហឹងអឹងអាប់។ នាងងាកទៅខាងកើតក៏ឃើញពន្លឺប្រាងៗ របស់ព្រះសុរិយាដែលរះបំភ្លឺលោក។ នាងក្រោកឡើងមានដៃជើងរួយស្រពន់ ហើយដើរទៅបើកមុងចូលដំណេក។

រាងវិធារី កើតទុក្ខឥតដំណេកអង្គុយយ៉ាងនេះសព្វទិវារាត្រី។ ខ្លួននាងល្អិតល្អៃស្តមនៅតែស្បែកដណ្តប់ឆ្អឹង។ យាយនួនឃើញដូច្នោះហើយ ក៏បង្ខំឲ្យខាងប្រុសគេរៀបចំឲ្យបានក្នុងពេលឆាប់ ដើម្បីឲ្យបុត្រីគាត់បានស្វាមីហើយនឹងអាស្រ័យនាំគ្នាដើរលេង

កំសាន្តវិហារចិត្ត ។ ដូច្នោះហើយនាងចូ ដែលសមចិត្ត និងគំនិតយ៉ាងនេះផង ក៏ប្រើតួលិមកជំរះស្មៅយកទឹកនៃឯទុកធ្វើរោងផ្កាស្លា រោងចុងភៅ ហើយជញ្ជូនដើមស្លាទៅទាំងមូលខ្លះ ពុះជារនាបខ្លះ ព្រមទាំងស្រូវរកណ្តបដែលយកបង្កូរទុកបំរុងជាស្រេច ។

នាងវិធារី កាលបើឃើញវត្តទាំងនោះហើយ ក៏រឹតតែសុបសៅខ្លាំងឡើងៗ ។ នាងលែងចេញវាចាស្តីថាអ្វីសោះ បើគេដេញដោលសួរពីសុខពលនាងច្រើនពេក នាងក៏ញញឹមដោយស្រពោន ហើយបែរមុខចេញទៅ ។

ប្រហែលពីរបីថ្ងៃមក ចាប់មានក្អកស្អក មកអង្រួនដើមទ្រូងឲ្យនាងឈឺផ្សាអស់ប្រាណ ។ នៅព្រហាមយប់មួយដែលឥតបាននិទ្រាសោះ ស្រាប់តែនាងក្អកយុះមកមានធ្លាក់លោហិតស្រស់ៗ គេយកកន្តោរមកត្រង់ឈាមនោះបានចំនួនពីរពែង ។ ឯនាងអស់កំលាំងពេក ក៏ដួលស្រប៉ូបនៅត្រង់កន្លែងអង្គុយ ។

យាយនួននិងយាយដៃ ភ័យស្រឡាំងកាំង ក៏នាំគ្នាលើកត្រាហ៍នាងវិធារី ទៅដាក់លើក្រែក ហើយម៉ែផែរត់ទៅពីង អ្នកជិតខាងម្នាក់ឲ្យគេអាណិត ទៅអញ្ជើញគ្រូពេទ្យមកជាប្រញាប់ ។

នៅពេលដែលគ្រូពេទ្យមកដល់ នាងវិធារីនៅតែស្ងួតស្ងួតមិនទាន់ដឹងខ្លួននៅឡើយ ។ គ្រូពេទ្យចូលទៅចាប់ដៃ ឆ្វេងអ្នកឈឺមកពិនិត្យជីពចរ ហើយយល់ថាស្ត្រីក្រមុំនេះមាន កម្លាំងខ្សោយពេកណាស់ ។ ដូច្នោះហើយ គេបើកប្រអប់យកថ្នាំមួយបំពង់មកចាក់ឲ្យ ទើបគេនិយាយសុំឲ្យអ្នកឈឺទៅសំរាកកម្លាំងកុំអោយមានផលរមាស់ ឬ មានអ្នកណាធ្វើអោយឃើសចិត្ត អ្វីឡើយ ។

លុះគ្រូពេទ្យចុះទៅបានមួយស្របក់ នាងវិធារីក៏ភ្ញាក់ដឹងខ្លួនឡើង ។ យាយនួនគាត់អរវិបរខុប លើកបបរនិងត្រីងៀតដែលបំរុងទុកមកឲ្យនាង អាស្រ័យ ។ យុវតីនេះ ឮម្តាយល្អងលោមឲ្យញាំពេក ក៏កើតមានចិត្តអាណិត ហើយខំត្រដរមកអង្គុយជិតម្តាយ ទើបលើកស្នាមព្រាចុកអាហារ ។ នាងទើបតែនឹងលេបបានពីរ បីមាត់ប៉ុណ្ណោះ ស្រាប់តែមានរថយន្តមួយបើកមកឈប់នៅមុខផ្ទះ ហើយគេឃើញនាងចុះប្រញាប់ប្រញាប់ មកស្រែកពីចម្ងាយ ។

- ចែអើយ ចែ ខ្ញុំទើបឮគេនិយាយអំបាញ់មិញនេះសោះ ។
នាងវិធារី ឮសូរមាត់នោះក៏ងាកមើលទៅ ស្គាល់ជានាងច្រើននិកមូលក្បាញ់ភ្លាម ។ សម្បុរមុខនាងឡើងក្រហមប្រាលដោយសេចក្តីខឹង ឯរោគក្អកក៏ដើបឡើងទាញអង្រួនខ្លួននាង ។ លុះនាងស្តោះទៅក្នុងកន្តោរ គេឃើញធ្លាក់សុទ្ធតែឈាមក្រហមឆ្ពៅ ។

ឃើញដូច្នោះហើយ នាងច្រើនស្ទុះទៅត្រកងនាងវិធារី :

- យីក្មួយអញឈឺអីដល់យ៉ាងនេះហ្ន៎? ចែបានអញ្ជើញគ្រូណាមើលហើយ ឬនៅ? យាយនួនដែលភ័យស្ទើរគ្មានស្មារតីនោះ ក៏ហាមាត់ឆ្លើយឡើងទាំងបំបិបបំប៉ុប ។
- គ្រូពេទ្យបារាំងគេទើបនឹងចុះទៅមុន នាងអញ្ជើញមកដល់បន្តិចនេះ ។
- ឱចែកុំរកពេទ្យ! ពេទ្យគេមើលមិនពូកែដូចគ្រូខ្មែរទេ ។ ខ្ញុំស្គាល់លោកសង្ឃមួយអង្គដែលតែងចង្រ្កមភារនា នៅក្នុងគុហាភ្នំសំពៅ ។ លោកចេះមន្តវិជ្ជាពូកែណាស់ ។ លោកធ្វើទឹកមន្តឲ្យភ្លេច បើបានដូកទឹកម្តងនឹងឃើញស្បើយ បីដងនិងជាស្រឡះ ។

- យីលោកនៅឆ្ងាយអីម៉្លេះ តើបាននរណាគេទៅនិមន្តលោកមក ?
 - ចែប្រួយអី ឡានខ្ញុំឈឺបទៅឈឺបមក ពីនេះទៅភ្នំសំពៅ ឆ្ងាយប៉ុន្មាន !
- យាយនួនក៏ស្រែកហៅម៉ែដៃឲ្យដកហូត ពីខ្នាក់យកទៀនមួយតូចនិងធូបមួយសំណុំមកជូននាងច្រើន ។ ស្ត្រីនេះក៏ម្នីម្នា ចុះទៅថា ដើម្បីនឹងចាត់ចែងឲ្យគេទៅនិមន្តព្រះសង្ឃពូកែនោះមក ។

នៅល្ងាចត្រជាក់ ឡាននាងច្រើនត្រឡប់មកឈប់នៅមុខផ្ទះយាយនួនវិញ ស្ត្រីនេះឃើញហើយ ក៏មានវាចាទៅកាន់ជនម្នាក់ក្នុងបណ្តាភ្លៀវទាំងឡាយ ដែលមកសួរដំណឹងត្រៀបត្រា ឲ្យចុះទៅអាវាធនាភិក្ខុឡើងលើផ្ទះ ។ ព្រះសង្ឃរូបនេះមានវ័យចាស់គ្រាន់បើហើយ ដំណើរកោងច្រត់ទៅលើឈើមួយ ហើយមានសាច់ជ្រើរជ្រោកដណ្តប់ ដោយចីពរជ្រលក់ខ្លឹមខ្លុរ ។

លុះគេបាននិមន្តលោកឲ្យឡើងរួចហើយ លោកក៏មកតង់កន្លែងមួយដែលគេ
រៀបបំរុងជាមុន ។ ក្រោយដែលគេលើកទឹកតែ បារី ម្ហូប ស្នាមកប្រគេនលោក លោកក៏
មានថេរដីកា សួរដោយសំដីស្តុកៗមួយៗ :

- ញោចនិមន្តអាត្មាមកនេះ តើមានការដូចម្តេចខ្លះ ?

យាយនួនភាគក៏ខិតចូលជិត ហើយនិយាយពិតលោកតាមដំណើរ ។ ភ្ញៀវម្នាក់
ដែលនៅជិតខាង ក៏លើកចាំមួយដាក់ទឹកពេញមកប្រគេនលោក ។ ក្នុងភាពនេះមាន
ផ្កាម្លិះក្រព័រៗអណ្តែតសក្កុស ។ លោកយកធ្នូបិសរសៃមកផ្គុំគ្នានិងជុំក្រមួនមួយប៉ុនកូន
ដៃ ហើយយកទៅបិទភ្ជាប់និងមាត់ចុងទឹក ។ លោកអុជទានមួយឲ្យនេះ ហើយយកទៅ
បង្កាត់ធ្នូបិសរសៃនោះឲ្យនេះទៀត ទើបបិទទាននោះនៅក្បែរធ្នូប ។ លោកលើក
ហត្ថប្រណម្យហើយសូត្រផ្គុំៗទឹកក្នុងចាំង ។ មួយស្របក់ក្រោយមកលោកបែរយកទៀន
អុជមកសូត្រកូរទឹកទៀត បង្កើតឲ្យមានជាខ្សែទឹកនាំពពួកផ្កាម្លិះ ហែលរសាត់តាមគ្នា
មានវិស័យដូចជាកូនក្អកសម្បុរស ។

យូរៗ ម្តង លោកបង្ហោនប្រនេះទៀនទៅក្នុងទឹកបណ្តាលឲ្យកើតជាផ្ទះប្រេះៗ ។
ហើយមានក្រមួនរលាយធ្លាក់ចុះទៅអណ្តែតត្រា ។

នៅកំឡុងកន្លះម៉ោង ដែលព្រះសង្ឃនេះសូត្រមន្តកូរទឹកពពួកភ្ញៀវ និងអ្នកម្ចាស់
ផ្ទះអង្គុយបត់ជើងធ្វើមុខស្ងួត ភ្នែកចាំងផ្ទៀងមើល ។ នៅពេលបង្ហើយលោកក៏ជ្រមុជ
ទៀន ទៅក្នុងទឹកពន្លត់តែម្តង ។ អ្នកដែលនៅចាំជួយមើលការ លុះឃើញដូច្នោះហើយ
ក៏នាំគ្នាត្រាហ៍នាងវិធារីអង្គុយនៅមាត់ដំណើរ ។ ព្រះសង្ឃក៏លើកទឹកនោះ ទៅស្រោច
លើខ្លួននាងដែលកំពុងត្រងយ៉ាងក្តៅ នៅពេលព្រលប់ដដែលធ្លាក់ត្រជាក់ ។ នាងវិធារី
ដែលគេបានដោះអាវចេញទុកឲ្យនៅខ្លួនទេ ដើម្បីទទួលទឹកមន្តកាលបើត្រូវខ្យល់បក់
មកតិចៗ ។ ហើយក៏កើតរងាញ់ញាក់ទទ្រើត តែនាងខំខាំធ្មេញសង្កត់ចិត្ត ។ ដល់
លោកលើកទឹកចាក់ទៅលើថែមទៀត ខ្លួននាងក៏ញ័រចំប្រប់ដូចកូនសត្វ មានធ្មេញរណ្តំ
គ្នាកូរឲ្យអាណិតពន់ពេក ។

យាយនួនឃើញដូច្នោះ ក៏នឹកស្រណោះស្ទើររលួយថ្លើមប្រមាត់ ។ ភាគក៏ខំហា
មាត់ទាំងអស់អាក់និយាយ :

- ខំអត់ទៅកូន ! លោកសាស្រ្តាចឲ្យឯងជាហ្ន៎ ។

មុនពេលដែល លោកនឹងនិមន្តទៅកាន់ទិសម្នាធិវិញ លោកមានសង្ឃដីកាផ្តាំថា
ស្រែកលោកនឹងនិមន្តមកម្តងទៀត លុះគ្រប់បីដងទើបឈប់ ។

នៅយប់នោះ នាងវិធារីក៏ចាប់ត្រងយ៉ាងខ្លាំង ។ ក្នុងទ្រូងនាងក្តៅដូចរដើកភ្លើង ។
អ្នកជងតែងតែដឹងថាជម្ងឺទ្រូងនេះ តាមនិយមវេជ្ជសាស្ត្រនៃបច្ចុប្បន្នកាល គេតែងតែ
ហ៊ុមដណ្តប់ឲ្យជិតមិនឲ្យត្រូវអាកាសត្រជាក់ ឬទឹកត្រជាក់សោះឡើយ ។ ឥឡូវនេះ
លោកដែលជាបព្វជិត មានសីលមានធម៌ បានមកស្រោចទឹកបណ្តាល ឲ្យរោគនោះរិត
តែធ្ងន់ ជាងមុនទៅទៀត !

នាងវិធារីតាំងតែពីនាងចាប់ឈឺមក នាងឥតមាននិយាយស្តីទេ ។ នាងនឹកឃើញ
ថា ខ្លួននាងឈឺម្តងនេះ ប្រហែលជាមិនជាទេមើលទៅ ។ ណ្ហើយរស់ជាមនុស្សធ្វើអ្វីផង
បើមុខជាមិនបានជួបកូនសង្ឃរ មុខជាមិនសប្បាយ មុខតែរងទឹកភ្នែកដដែល ។ ឱបង
ប៊ុន-ធឿន អើយ ! បងកុំប្រកាន់ទោសដល់អូនឡើយ ដោយអូនមិនបានមករួមជីវិត
ដូចពាក្យសន្យា ។ ឱគុណព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃ ដ៏ប្រសើរថ្លៃថ្លា ខ្ញុំសូមប្រាថ្នាថា
កើតជាតិកាលណា កុំឲ្យមានព្រួយនិងប្រាត់ត្រក់សត់ដូច្នោះឡើយ ។

នៅយប់នោះ មានអ្នកជិតខាងជាច្រើននាក់ដែលធ្លាប់ស្រឡាញ់រាប់អាណា
វិធារី បានមកនៅជួយកំដរកុះករ ។ តែឥតមានជនណាមួយធ្មេចភ្នែកបានឡើយ ព្រោះ
នាងវិធារីចេះតែភ្ញាក់ខាកស្តោះមកធ្លាក់ឈាមមិនស្រាកស្រាន្ត ។

លុះដល់ព្រហាម ទើបអ្នកជម្ងឺបានស្រយាលសម្លឹងទទួលដំណេកបាន ។ យាយនួន
ភាគ់ភ្លៀងយកឱកាសនេះរត់ទៅ និមន្តលោកក្រូអាណមើលជតាកូនភាគ់ ។ ព្រះសង្ឃរូប
នេះ កាលបើបានពិនិត្យក្រាំងតម្កិរ និងវាយលេខគណៈកូរសព្វគ្រប់ហើយ ក៏មានសង្ឃ
ដីកា :

- ញោម កូនញោមមានគ្រោះធ្ងន់ ។ លេខចង្កុលគ្រងព្រះរាមត្រូវសរសេរឥត ។
បើដូច្នោះ ចាំអាត្មាទៅសូត្របណ្តោះគ្រោះឲ្យ ។ ញោមកុំព្រួយ រោគនេះធ្ងន់
មែនពិត តែគង់រកគ្រូមើលជា ។

នៅពេលថ្ងៃរសៀល គេឮសូរព្រះឱស្ឋលោកគ្រូអាណាសូត្រធម៌រអ៊ូ ហើយបាចទឹក
មន្តដូចជាគ្រាប់ភ្លៀងធ្លាក់មកលើរាងកាយនាងវិធារី ដែលរងញ័រចំប្រប់នៅក្រោមជ្ជយ

លុះសូត្រចប់ លោកគ្រូអាណាសូត្រក៏បង្គាប់ឲ្យគេលើកអ្នកឈឺអង្គុយសណ្តូកជើងហើយ
លោកទំពាស្តាត្រៀមគ្រូបៗ មានសូត្រតាថាបណ្តើរផង ប៉ុន្មាននាទីក្រោយមក លោកក៏
ព្រួស កញ្ជាក់ស្នាមម្រាមទាំងទឹកមាត់ក្រហមទៅលើនាងវិធារីឮសូរផែតៗ ។

បន្ទាប់ពីពេលដែលលោកគ្រូអាណាសូត្រនិមន្តផុតទៅ នាងថ្នក់ឡើងមកដល់ភ្លាមមាននាំ
ទាំងស្រីម្នាក់មកផង ។ ភ្ញៀវថ្មីនេះមានភ្នែកបាយម្ខាងស្រលៀងម្ខាង អុតស៊ីសុសមុខសក់
ក្រញាញកឆ្អឹងស្លៀកចងក្បិន និងពានាគ្រមាមួយជាប់ភ្នែកឡើងពភ្នែកដែល អ្នកផង
មិនអាចថា ពណ៌អ្វីបានឡើយ ។

លុះបានសួរដំណឹងសព្វគ្រប់ ពីអ្នកឈឺរួចហើយ នាងថ្នក់និយាយទៀត :

- ថ្ងៃនេះខ្ញុំមិនបានឲ្យឡានទៅនិមន្តលោក ភ្នំសំពៅទៀតទេ ព្រោះខ្ញុំនឹកពិភាល់
ថាមានទាស់ខុស និងខ្មោចចិត្តចំណាកក៏មិនដឹង បានជាស្រោចទឹកក្នុងហើយ
នៅមិនឃើញគ្រាន់សោះ ។ ហេតុនេះ បានជាខ្ញុំនាំម៉ែអេងដែលលឿខាងចេះ
បូលនុត ឲ្យគាត់មកបូលលមើល ក្រែងលោជាធ្វើទៅបានសមប្រកប ។

យាយនួនតប :

- ភាប់ចិត្តថ្លុំពេក ជួយឈឺផ្កាលយ៉ាងនេះ ខ្ញុំអរគុណណាស់ ។ ចើយ៉ាងនេះ
ហើយអញ្ជើញគាត់មើលទៅ ។

ម៉ែអេង ឮដូច្នោះហើយក៏បង្គាប់ឲ្យយកប្រណាក១អង្ករមួយគ្រាប់ និងអំបោះ
មួយសរសៃ ។ គាត់យកអំបោះចងទងប្រណាកមួយខាង លៃឲ្យល្មមតែរក្កនោះនៅស្មើ
គ្រង់ បើប្រសិនណាគេចាប់អំបោះយូរឡើង ។លុះលៃបានស្រួលហើយទើបម៉ែអេងយក

គ្រាប់អង្ករ មកដាក់បន្តិលើក្បាលប្រណាកដែលកាន់បន្តោងលើខ្នងអ្នកឈឺ ។ ក្នុងគ្រា
នោះគេមានអុជទៀនធូបបិទនិងមាត់ពានមួយ ។ ម៉ែអេងក៏និយាយខ្លីសឡើងថា : ឱ
អ្នកមេបារូបណាមួយហើយ ដែលមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយខឹងសំបា ហើយចូលមកធ្វើ
រូបអ្នកនេះ នាងនេះឲ្យឈឺនោះ សូមមេត្តាប្រាប់ឈ្មោះមកដើម្បីឲ្យនាងប្អូនគេរៀប
សែនព្រេនជូន ។ ថាហើយម៉ែអេងក៏អង្គុយនិងថ្កល់ ភ្នែកស្រលៀងខំ ស្រងៀវមើល
ប្រណាក ។ ទើបគាត់សួរ “អ្នកតាដំបងដៃកហាំ ? អ្នកតាក្បាលក្រហម ?” ប្រណាក
នៅស្ងៀមឥតកំរើក ម៉ែអេងក៏ចេះតែរាប់ឈ្មោះអ្នកតា អ្នកដូច សួរយ៉ាងនេះតទៅទៀត
ទាល់តែដល់ឈ្មោះនាងកន្តោងខៀវ ប្រណាកនោះក៏តាំងក្រឡាងមុជដើបៗ ទំលាក់
គ្រាប់អង្ករទៅលើទ្រូងនាងវិធារី ។ តាមយោបល់អ្នកតែមិនជឿខ្មោចចិត្តចំណាកនោះ គេថា
គឺម៉ែអេងនេះបន្តិកត្រាក់សរសៃអំបោះបានជាប្រណាកចេះកំរើកយ៉ាងនេះ ។ តែតាម
យោបល់អ្នកដែលជឿវិញ គេហ៊ានប្រាកដថា គឺជាអ្នកដូនកន្តោងខៀវនេះឯង ដែល
មកបៀតបៀនបុត្រិយាយនួន ។

បានស្គាល់ឈ្មោះចិត្តចំណាក ដែលធ្វើកលដូច្នោះហើយ ម៉ែអេងក៏បង្គាប់ឲ្យធ្វើពៃ
ច្រមុះជ្រូកសែន ។ ហើយយកទៅចោលនៅទិសឆ្នាំសាន ។ នៅពេលល្ងាចនោះ គេ
ឃើញមនុស្សប្រមឹក បួន ប្រាំនាក់ កាន់សួរដាសដោយស្បែកពស់ថ្លាន់និងក្រពើ ចូល
មកលេងក្មេងញ័រៗ ហើយច្រៀងបន្ទូលផង ឮរំពងដូចហ៊ឹងយំ នៅពេលក្មេងដំបូង ។ ឯ
ម៉ែអេងវិញគាត់ពាក់អាវបំពងព្រៃក្រហម អង្គុយសម្លឹងតោក ដងខ្នងគាត់ញាក់ពព្រើត ។
មួយសន្ទុះក្រោយមក គាត់ចាក់ស្រាសជីកមួយពែង ហើយធ្វើសំឡេងស្តុកៗថា ចងស៊ី
កន្ត្រំបាក់ក ។ អ្នកដែលនៅជិតខាងទីនោះ ក៏ស្ទុះយកចេកមួយស្លឹកមកឲ្យ ។ តួមេមត់
ពមចេកអស់ពីរ មី ហើយក៏ចាប់យកតោកគ្រវីគ្រវាត់ហើយក្រោករាំចាក់ក្បាច់ ធ្វើដៃ
ជើងជុំផ្អែងជុំផ្អែងមួយសន្ទុះក៏អង្គុយស្ងៀម ឯក្មេងនិងចំរៀងក៏ឈប់នៅស្ងៀមដែរ ។

ចំណែកម៉ែដៃវិញ កាលបើគាត់ឃើញនាងតូចរបស់គាត់ឈឺចាប់ខ្លាំង យ៉ាងនេះ
ហើយ គាត់ក៏ភ័យស្តុកចិត្តស្ទើររកព្រលឹងគ្មាន ។ នៅល្ងាចដែលគេលេងមេមត់ដើម្បី
សូមឲ្យចិត្តចំណាក អភ័យទោសនោះ គាត់បានរាប់រងធានាខ្លួននិងមកសុំឲ្យចិត្តចំណាកស្រណោះ

ដល់នាងតូច ។ លុះដល់ ឃើញតួមេមត់គេឈប់ស្ងៀមដូច្នោះហើយ គាត់ក៏លើកដៃ
សំពះហើយថា :

- ឱលោកម្ចាស់អើយ ខ្ញុំសូមទោសចុះ គ្នានៅក្មេងណាស់ ? កុំចាប់ទោសព័រ
ធ្វើអី ឲ្យគ្នាបានជាស្រាកស្រាន្តទៅ ។

មេមត់ឆ្លើយតប :

ក្មេងនេះព្រហ័ណណាស់ ធ្វើឲ្យយើងខឹងណាស់ ! យើងខឹងណាស់ តែឥឡូវ
នេះ គេបានឲ្យយើងសប្បាយរួចហើយ មិនអីទេ យើងព្រមឲ្យជាបាន ...

ឯនាងវិធារីដែលទុក្ខអូលក្តៅនោះ កាលបើឮក្មេងអារក្សយ៉ាងនេះនាងរិតតែ
ក្តាញ់ក្នុងចិត្ត តែមិនចេញស្តី ព្រោះនាងដឹងខ្លួនថា រោគព្យាបាលនេះ កើតឡើងដោយទុក្ខ
ព្រួយរបស់នាងប៉ុណ្ណោះ ។ ឱបើប្រសិនណាជាយាយនួនភាគភ្នាក់ដឹងខ្លួន ហើយផ្តាច់នាង
ពីឈ្មោះ ណែ សិតសំអប់ចេញ ហើយលើកនាងដាក់ទុកឲ្យទៅ ប៉ុន-ធ្វើន តូចព្រេង
វិញ ឱម៉្លោះហើយសមនាងមានកំលាំងទទួល ឱសថ ទទួលម្ហូបអាហារដោយរីករាយ
ហើយនឹងបានស្បៀងដម្ហូរដោយរហ័សពុំខាន ។ តែនាងនៅតែមិនហ៊ានចេញស្តីសោះ
ដោយខ្លាចទាស់ចិត្តម្តាយ ។ ម៉្លោះហើយ ខ្លួននាងចេះតែស្រពោនរញ្ជមទៅៗ រាល់ថ្ងៃ ។

អ្នកដែលថែរក្សាជម្ងឺ រិតតែខំបំពោកថ្នាំ មិនថាថ្នាំអ្វីជា ថ្នាំអ្វីទេ ចិនក៏មាន យួនក៏
មាន ខ្មែរក៏មាន បារាំងក៏មាន ... អស់ពីភ្នែកជីវី ប្រមាត់ខ្លាញ់ អស់ពីបូសឈើ ដល់ថ្នាំ
ធាបថ្នាំគុណិកា ថ្នាំចាក់ ថ្នាំដោតសព្វគ្រប់អស់ហើយ ។

ពាក្យសន្យាលោកគ្រូអាណនិងមេមត់ ព្រមទាំងវិទ្យានុភាព នៃមន្តអាគមលោក ភ្នំ
សំពៅ ក៏មិនឃើញជាបានផលប្រយោជន៍ឯណា ។ នាងវិធារី ក៏នៅតែស្តុកស្តឹង តែនាង
នៅវិញ្ញាណចាំជាតិច្នោះ ។ ឈ្លើយធ្វើម្តេចកម្មក្រាស់របស់ខ្លួន ... ។

និងថ្លែងពីប៊ុន-ធឿន ដែលនៅរៀន ឯវិទ្យាល័យក្រុងភ្នំពេញ ។ លុះចូលមកក្នុង ខែចេត្រសាលាគេបិទទ្វារ ដើម្បីឲ្យកូនសិស្សនិងគ្រូទាំងឡាយបានឈប់សំរាកក្នុងរដូវ ក្តៅមួយខែ ប៊ុន-ធឿន ក៏បានជិះរថភ្លើង មកបាត់ដំបងជាមួយពួកម៉ាក ។ ដល់ក្រុងនេះ ហើយ ក៏ឡើងជិះរ៉ឺម៉កដំរង់ទៅកំពង់ព្រះភ្នំ ព្រោះការឃើញទីតំបន់នេះ នាំឲ្យទុក្ខ ទាំងប៉ុន្មានដែលក្រាបនៅក្នុងបេះដូងរៀងរាល់មក កញ្ជ្រោងរោលដើមទ្រូង ហើយធ្វើ អោយគិតទៅកូនសិស្សជាពន់ពេក ។ ណ្ហើយស៊ូផ្តាច់ចិត្តកុំឲ្យគ្នាសៅហ្មងដោយសារខ្លួន ឯង ឲ្យគ្នាបានសុខសាន្តទៅចុះ ។

ប៊ុន-ធឿន បិតបានពីរថ្ងៃជាមួយឪពុកម្តាយ ក៏មានដំណឹងច្បាស់អាវិមថា បុត្រី យាយនួនជិតនិងរៀបការហើយ ថាខាងប្រុសគេបានជញ្ជូនទាំងប្រដាប់ប្រដាប់បំរុងទុក សំរាប់ធ្វើរោងជាស្រេច ។ ប៊ុន-ធឿន នឹកស្រណោះខ្លួនពេកទប់មិនបានក៏ចូលទៅក្នុង បន្ទប់ ហើយដេកទទួរផ្ទុយយំខ្លឹកខ្លួនតែម្នាក់ឯង ។

នៅពេលល្ងាចថ្ងៃនោះ តាសូដែលជាមនុស្សបំរើនៃចិក ប៊ុន - ថនបានចូលមក សុំទៅរកត្រីងព្រៃនាម ដំណើរនេះត្រូវដេកផ្លូវកន្លះខែទើបវិលវិញ ។ ប៊ុន-ធឿន ដែលមានប្រាថ្នាចង់ចូលទៅព្រៃសមសាន ព្រោះយល់ថា ធម្មជាតិជាកម្លាំង ជារត្តព្រៃ ផ្សែអាចញ៉ាំងសេចក្តីរំលាយទុក្ខសោកឲ្យបានជាតិច្ច ក៏ចូលមកសុំឪពុកម្តាយទៅជាមួយ តាសូផង ។

គ្រានោះចិក ប៊ុន-ថន ដែលមើលឆ្កែក្នុងចិត្តកូនក៏ព្រមបើកឲ្យទៅភ្លាម ។ ចំណែក នាង សោភ័ណជាប្អូនវិញ ដែលមានបារម្ភផ្សេងៗតាមធម្មតាស្រ្តីនោះក៏និយាយអង្វររបង កុំឲ្យទៅរនាមធ្វើអ្វី ព្រោះខ្លាចមានឈឺថ្នាក់ក៏មិនគាប់ មានសត្វសាហាវបៀតបៀនក៏មិន គាប់ ។ ប៊ុន-ធឿន ឮហើយ ក៏តបទៅវិញ :

- ប្អូនឯងកុំព្រួយឲ្យសោះ ព្រោះនៅក្នុងរនាមគ្មានខ្លា គ្មានរមាសទេ មានតែ ដំរីប៉ុណ្ណោះ ។ ឯដំរីនេះ បងមិនខ្លាចទេ បងចេះឡើងដើមឈើស្អាតហើយ ។

យប់នោះ វេលាម៉ោងដាវមួយដង តាសូគាត់រៀបចំទេវទេវ ឯនាងសោភ័ណ នាង ដណ្តាំបាយដុតត្រីងព្រៃ និងរៀបអង្គរត្រីសាច់ទុកឲ្យអ្នកដំណើរ ។ ប៊ុន-ធឿន ភ្ញាក់បើក ទ្វារចេញមកក្រៅ ហើយសំឡឹងមើលទៅលើមេឃឃើញផ្កាយប្រះថែមទាំងមានខ្យល់ រហៀកៗ ធ្វើឲ្យអ្នកដែលក្រៀមក្រំមានកម្លាំងព្រើត ។ បន្តិចក្រោយមកគេក៏ឮមាត់តាសូ ស្រែកហ៊ុយៗ បង្ខំដេញគោឲ្យដើរលឿនទៅមុខ ហើយឮសូរទេវទេវយំញ័រ ក្នុងផ្ទៃស្នាត់ នៃរាត្រី ។

កាលបើផុតភូមិ ចូលដល់វាលស្រែកាលណា ទេវទេវតាសូ និង ប៊ុន - ធឿន ក៏ទៅ ជួបនឹងទេវទេវអ្នកស្រុកឯទៀត ចំនួនម្ភៃឆ្នាំ ។

នៅរដូវប្រាំង ដែលជាពេលទំនេរពីការប្រកាត់ អ្នកស្រុកភូមិកំពង់ព្រះ តែងនាំ គ្នាទៅរកស៊ីក្នុងរនាម ខ្លះទៅរកកាប់ដើមរទាំងដឹកយកមកទុកជាឧស ខ្លះស្វែងរកទឹក ឃ្មុំ និងក្រមួន ខ្លះទៀតរកត្រីតាមបឹងប្តូ ។

ពួកអ្នក “ដើររនាម” តែងនាំគ្នាចេញទេវទេវពីយប់ព្រោះចង់ជៀសមិនឲ្យសត្វ ពាហនៈទាំងឡាយ ត្រូវកំដៅថ្ងៃសោះឡើយ ។ អ្នកស្រុកទាំងនោះមានចិត្តស្រណោះ អាណិតគោ ក្របីគេជាទីបំផុត មិនចង់ឲ្យវាឆ្លើយហាត់ដោយឥតផលទេ ។

ហ៊ុយ ! ហ៊ុយ ! តាសូគាត់ដេញគោឲ្យដើរលឿន ។ ទេវទេវបុរសនេះបរទៅមុខគេ បង្អស់ ព្រោះអ្នកដំណើរទាំងឡាយយល់ថា គាត់ចាស់ជាងគេនេះម្យ៉ាង ហើយម្យ៉ាងទៀត ព្រោះគេនឹកអាណិត ប៊ុន-ធឿន មិនចង់ឲ្យកំលោះនេះមានរំខាននិងធ្លុះហុយទៅលើ សោះឡើយ ។ អ្នកស្រុកទាំងនោះរាប់អានស្រឡាញ់ ប៊ុន-ធឿនណាស់ ដោយគេយល់ ថា ជាក្មេងចេះដឹងផង គ្រួសារប៊ុន-ធឿន សុទ្ធតែជាមនុស្សមានធម៌សប្បុរសទាំងអស់ ផង មិនដែលរកស៊ីអារក ដូចគេឯទៀតទេ ។

រវាងមួយម៉ោង ក្រោយដែលចេញពីភូមិផុតមក ក្បួនទេវទេវក៏បរឆ្លងអូរតាត្រៃ ដែលរឹងខ្លះទឹកអស់ នៅតែដីបែកក្រហែង ។ លុះផុតព្រៃដងអូរនេះចូលទៅក្នុងវាល ដក់ពាយហើយ ប៊ុន-ធឿន ដែលអង្គុយសញ្ជឹងសញ្ជប់មិនចេញស្តីថាអ្វី ក៏ងើបមុខ

មើលទៅទិសខាងកើត ហើយភ្នាក់ខ្លួនព្រើត... នៅឆ្ងាយចំពីមុខមានភ្លើងប្រទីបនេះ
ព្រោងព្រាត ។ ភ្លើងនោះរៀបរយល្អមើលណាស់ ខ្លះតំរៀបជាជួរៗ វែងៗ ដូចអគ្គិសនី
ដែលបំភ្លឺជួលទាំងពួងនៃទីក្រុង ខ្លះទៀតទំនោរទាប ខ្ពស់មានលក្ខណៈ ដូចជាចង្កៀង
ដែលបំភ្លឺគេហដ្ឋាន ឬទីលំនៅនានាក្នុងក្រុងនោះ ។ ពន្លឺដែលនៅរាយបណ្តោយ
ប្រមាណពីរគីឡូនេះ មានលំអយ៉ាងត្រកាល ដោយមានយប់ខ្មៅងងឹតរុំស្រោបជុំវិញ
ហើយស្អុយបញ្ចេញឡើង ។ ប៉ុន-ចៀន ដែលមិនធ្លាប់ចូលរនាមនិងគេ ក៏នឹកក្នុងចិត្តថា
ប្រហែលជាទីក្រុង ណាមួយប្រតិស្ឋកើតឡើងដោយទេពនិម្មិតក៏មិនដឹង ។ ឱកន្លែងនេះ
ទីនេះសមជាប្រាសាទសំរាប់ទទួលស្រ្តីណា នារីណាដែលមានរូបល្អឯក ដែលមានសាច់
ទន់ភ្លន់ ហើយដែលមានមុខញញឹមស្រស់ប្រិមប្រិយ ។ ឱកន្លែងត្រង់នោះមួយទៀតសម
ជាគេហដ្ឋានរបស់សេដ្ឋីណាមួយហើយ ព្រោះផ្ទះនោះមានអុជភ្លើងដេរដាសជុំវិញ ។
ឱអូនវិធារីអើយ បើប្រសិនជាយើងបានជួបរូបរួមវាសនាគ្នា ម៉្លេះសមយើងនឹងជ្រើស
រើសមកសំចៃនៅក្នុងទីក្រុងនេះ ប្រកបដោយសុខក្សេមក្សាន្ត ។ ឥឡូវនេះ មិនប៉ុន្មាន
ថ្ងៃទៀតទេ មុខជាខាងទៅនៅជាមួយចៅណែសិតហើយ ! ម៉្លេះសមអូនរងទុក្ខវេទនា
ព្រោះបងស្គាល់ចិត្តអូនជាក់ ថាខាងមិនដាច់អាល័យពីបងឡើយ ។ ខ្ញុំសូមប្តងស្តងអស់
អារក្សទេវតាដែលចិតនៅឋាននេះឲ្យជួយ តំរង់ចិត្តអូនវិធារីឲ្យខាងភ្លេចខ្ញុំចេញចុះ
ដើម្បីឲ្យខាងនិក្សនៅជាមួយប្តីខាងជាសុខុម ។ ខាងមានចិត្តស្ងួតត្រង់ដឹងខុសត្រូវណាស់
គួរតែរស់នៅនិងព្រួយបារម្ភ ដើម្បីជាក្រួយជាផ្កាសំរាប់លំអមនុស្សជាតិ ។

ប៉ុន-ចៀន កំពុងតែរើរវាយក្នុងសន្តានចិត្តដូច្នោះ ស្រាប់តែឃើញព្រៃក្រហម
រីៗ នៅចំពីខាងកើត ។ ខណៈនោះកងរទេះបានបរផុតវាលហើយចូលក្នុងព្រៃនាម
ទើប ប៉ុន-ចៀនអាចកាត់ប្រស្នានៃរឿងទីក្រុងដែលភ្លឺសន្តោកក្នុងភាគីបាន ។ នៅពេលថ្ងៃ
ដែលកំពុងក្តៅអស្ចារ្យ ភ្លើងដែលបណ្តាលឡើងពីអ្នកប្រហែលចោលកន្ទុយបារី ឬអង្កត់
ឧសទៅលើស្មៅស្ងួត ឬមួយបណ្តាលឡើងដោយស្នាដៃអ្នកដុតស្មៅ រកអណ្តើកក៏ល្អល្អ
នេះ រាលដល់រលីៗទាំងពួងដែលមុះពីខ្លួនដើមឈើធំៗ ។ លុះភ្លើងស្មៅនោះស្ងប់រំដាប់ទៅ

ក៏មានភ្លើងកាត់ខ្លះនៅចុះ ខ្លះនៅប្រកាប ខ្លះនៅគល់នៃរុក្ខជាតិ ។ នៅពេលយប់ត្រូវ
មានខ្យល់បក់បន្តិចៗ ដង ភ្លើងនោះក៏នេះមានអណ្តាតឡើង ។ បើគេមើលពីចំងាយទៅ
ឃើញហាក់ដូចជាពន្លឺចង្កៀងទីក្រុងសុទ្ធវិស័យ ព្រោះប្រវែងមុខភ្លើងធំទូលាយណាស់ ។
ហេតុដែលនាំឲ្យព្រឹក្សាទាំងឡាយជាចំណីភ្លើង យ៉ាងងាយទាំងម៉្លេះ គឺមកតែពីស្មៅ
នេះមានច្រើន តែដើមរទេះនិងគួរដែលអ្នកផងតែងដឹងថាជាឈើឧសយ៉ាងប្រសើរ ។

ប៉ុន-ចៀន គង់មើលព្រឹក្សា ដែលមានភ្លើងនេះរូងដល់ខ្លឹម ដល់បណ្តាលហើយ
យកមកជៀបប្រដូចនិងខ្លួន ដែលមានភ្លើងទុក្ខនេះរោលរាលពេញទាំងទ្រូង ។ ឱ ! ឈើ
អើយមានខ្លះភ្លើងនេះផ្តាច់ត្រឹមគល់ ខ្លះត្រឹមពាក់កណ្តាលដើម ខ្លះទៀតគ្រាន់តែនេះ
រោលៗចុង ។ នៅលើពសុដាននៃតំបន់នោះ គេឃើញតែដង្កត់ខ្មៅ ឃើញតែរនេក្រហម
រន្ទាល ឃើញតែជេះសង្កាង ! ឯជីវិតនានាដូចជាចាកចោលទីកន្លែងនេះអស់ ។ គ្មាន
សត្វហើរ គ្មានសត្វយំ ស្លាត់ស្លូត ជ្រងំ ! យូរៗ ម្តង គេឮសូរមែកឈើដែលភ្លើងកាត់
ផ្តាច់នោះធ្លាក់មកដី ឮប្រាវ ។

នៅពេលថ្ងៃជិតត្រង់ កងរទេះនេះបានបរដល់តំបន់មួយ ហៅដង្កោតានិល ដែល
ជាទីខ្ពស់ ១ ទឹករដូវវស្សាមិនដែលលិចទេ ។ បានជាអ្នកផងហៅថាទួលដង្កោតានិល
ដូច្នោះ ព្រោះទួលនោះ មានដើមដង្កោមួយធំខ្លៅដូចច្បូង តែកំបុតឥតចុងដោយរន្ទះ
បាញ់ផ្តាច់ជាយូរអង្វែងមកហើយ ។ រុក្ខជាតិនេះ មានស្លឹកនៅគ្រប់ប្រកាបប៉ុណ្ណោះ ។
នៅភ្ជាប់នឹងដើមដង្កោនេះ មានដើមអម្ពិលមួយធំណាស់ដែរ ដែលបែកមែកសាខា
ហាក់ដូចជា គ្របបាំងកុំឲ្យគូសខ្ទមតូចមួយដែលនៅដៃបន្តិចគល់មិនត្រូវកំដៅព្រះ
អាទិត្យឡើយ ។ នៅក្នុងខ្ទមមានបដិមាមួយធំពីថ្មខ្លៅប្រផេះ ។ រូបនោះមានបបូរមាត់
ធ្លាក់សំបេះ ហើយមានផ្ទាំងជាតិរុំព័ទ្ធជាក្រមា ។ រូបចំលាក់នេះជារូបអ្នកតាដង្កោ
តានិល ដែលមានវិទ្យានុភាពខ្លាំងពូកែណាស់ ។ អ្នកដំណើររទេះ កាលបើបានដល់ទួល
នេះហើយ គោង ខ្លឹម្នាតកាច់មែកឈើ ច្រូចស្រា សែនបាយទឹក ចំណីចំណុក ដើម្បី
សូមលាភ សូមជ័យពីលោក អ្នកតា ។ រួចហើយ ទើបនាំគ្នាយកគោឲ្យជិកទឹកបឹងមួយ

ដែលនៅប្របទីនោះ ហើយដែលមានទឹកថ្លាឈ្ងង ជីកទៅត្រជាក់ដល់ថ្លើម ។ ក្នុង
ពោះបឹងនោះស្មៅវារីជាតិ ដូចជាស្មៅនិងព្រលិត ទាញចក្ខុវិញ្ញាណដោយលំអ ផ្ការីកភ្លឺ
រន្ទាល ឬសក្បាល ។ ភ្នែកជនដែលត្រេកត្រអាលនឹងទេសភាពទន់ត្រជាក់នេះ មិនងាយ
នឹងដកចេញពីទីនោះបានទេ ព្រោះមានហ្វូងក្រសារ រន្ទាល មានទឹក ដែលរកស៊ីដោយ
សន្តិភាពពេញទាំងបឹង បន្ថែមលំអ បន្ថែមមនោរម្យត្រួតទៅលើទីឋាននេះទៀត ។
សារាយនេះញញឹមស្រស់ ក្រោមរស្មីត្រចះនៃព្រះអាទិត្យ និងក្រោមផ្ទៃមេឃខៀវដែល
ឆ្លុះគំនូរទៅក្នុងទឹកថ្លាយង់ ។ អង្គុយក្រោមដើមចារមួយ ប៊ុន- ធៀន ក៏តយគន់រំពៃ
មើលពពួកបក្សីដែលដើរលបៗ ចាំឆ្កក់មធ្យជាតិ ... ។

ពួកអ្នកដំណើរ កាលបើបានមុជទឹកជំរះខ្លួនរួចហើយ ក៏នាំគ្នាដកដំណើរយាយ
ដែលអ្នកផ្ទះបានរៀបបំរុងមកឲ្យហើយ និយាយចំអន់គ្នាសើចខ្លៀវខ្លាវ ។ ប៊ុន- ធៀន
មុខនៅតែស្រពោនខំត្រដរលេបបាយបានពីរ បីម៉ាត់ប៉ុណ្ណោះ ។ រួចហើយ ក៏យកក្រមា
មួយទៅក្រាលលើស្មៅដេកលេងក្រោមដើមចារ មើលសត្វ មើលមេឃ មើលដងព្រឹក្ស
ព្រៃ ហើយសញ្ជឹងសញ្ជប់តែម្នាក់ឯង ។

នៅវេលាស៊ូរិយាបន្ទាបគងមាត់ព្រៃ ពួកទេវអ្នកស្រុកនៃភូមិកំពង់ព្រះបានដល់
ទៅកន្លែងមួយហៅវាលស្រីស្រណោះ ។ វាលស្រីស្រណោះ ។ ឈ្មោះតំបន់នេះចំជា
សម ចំជាត្រូវព្រោះជាទីកន្លែងមួយវាលស្មើ ហើយមានស្មៅចិញ្ចៀន និងស្លាបទាដុះជិត
ប្រកិតគ្នា ដូចជាកំរាលមួយដែលមានពណ៌បៃតងស្រស់ ហើយមានព្រៃដងអូរព័ទ្ធជុំវិញ
ដូចជាកំពែង ។ ពេលល្ងាចវេលាថ្ងៃលិចហ្វូងបក្សីហើរមិនដេរដាសមកចាប់ទ្រនំ តាម
ដើមឈើដងព្រឹក្សព្រៃ ។

វាលស្រីស្រណោះ ។ ធម្មជាតិនៅក្នុងទីនោះ មានសភាពដូចជាទឹកមុខនារីមួយ
ដែលមានរូបល្អ ហើយដែលស្ងួតស្ងប់ក្រៀមក្រំ ដោយមានព្រួយក្នុងចិត្ត ។

វាលស្រីស្រណោះ ។ ប៊ុន- ធៀនឮតែឈ្មោះវាលនេះឡើង ក៏កើតរំជួលញាប់
ញ័រអស់អង្គកាយ ។ ឱ ! វិធាវីត្រួយជិតបងស្គាល់ចិត្តនាងជាក់ណាស់ មុខតែនាងមិន

ភ្លេចសេចក្តីស្នេហាដើមទេ ។ ឱ ! ម៉្លេះសមនាងខំទ្រាំទ្រស្វាមីនាងដែលនាងគ្មានប្រតិព័ទ្ធ
ដល់ប៉ុនសរសៃសក់ឡើយ ។

កាលបើបានដល់វាលស្រីស្រណោះហើយ ពួកអ្នកទេវក៏រហ័សដែរហ័សដឹង
ខ្លះទៅរកឈើព្រៃមកធ្វើជាឧសទុកដុតឲ្យសន្លោសន្លោក្នុងពេលយប់ ដើម្បីកុំឲ្យហ្វូងជីវី
ព្រៃមកបៀតបៀន ខ្លះក៏ស្នូដណ្តាំ ខ្លះទៀតក៏កាន់ខ្វែរកាន់ពូថៅទៅឆ្កាព្រៃ យកទឹកនៃឯ
ដេកបណ្តោះអាសន្នទំរាំធ្វើជំរកបាន ។ ជនទាំងនេះធ្វើការបណ្តើរនិយាយគ្នាសើចលាន់
រំពងបណ្តើរ ។

នៅក្នុងចំណោមមនុស្សទាំងនេះ មានជនម្នាក់អាយុហាសិបឆ្នាំឆ្ងាយមាឌក្រអាញ
ដងខ្នងធំដំបង សក់កាត់ខ្លីសម្បុររបាយមូសខ្លា ។ បុរសនេះឈ្មោះប្រាក់ជាអ្នកខ្លាំងពូកែ
ចេះមន្តអាគមធ្វើគ្រូហ្មបាន ។ គាត់ស្គាល់ផ្លូវនាមខ្មេចគ្មានសល់ ។ ពួកក្រុមដែលដើរ
ព្រៃជាមួយគាត់មិនដែលស្គាល់ថា ដូចម្តេចហៅថាវង្វេងផ្លូវសោះឡើយ ។ តាប្រាក់មាន
សតិប្រាជ្ញារវាងវៃចេះចាំរឿងរ៉ាវសាស្ត្រា ដែលមានក្នុងវត្ថុកំពង់ព្រះទាំងប៉ុន្មានយ៉ាង
ស្អាត ។ ហេតុនេះហើយបានជាពួកដើរព្រៃតែងតាំងគាត់ជាដង្ហោ គឺជាធាយក ។ បើ
គាត់និយាយបង្គាប់ថាដូចម្តេច គេគោងស្តាប់គាត់ ហើយធ្វើតាមគាត់ជាធិធុ ។

នាយប់នៃថ្ងៃដែលទៅដល់ វាលស្រីស្រណោះនោះពួកអ្នកដើរព្រៃបានស្រះ
ស្រួលគ្នាអង្គុយជក់បារីស្លឹកចេក នៅជុំវិញតាប្រាក់ ហើយឲ្យគាត់និយាយរឿងសាស្ត្រា
កំសាន្តលេង ។ តាប្រាក់ក៏ចាប់ផ្តើមរឿង ព្រះជិនវង្សឲ្យពួកគាត់ស្តាប់ ... ។

យប់នោះ នៅពេលដែលអ្នកដំណើរទាំងឡាយដេកលង់លក់ ស្រមុកគ្រឹក
គគ្រេងរៀងខ្លួន ខ្ញុំហ៊ានអះអាងថា មុខជាមានអ្នកខ្លះយល់សប្តិឃើញរូបនាងបទុម
សុរិយា ដែលកើតពីក្នុងផ្កា ឬនាងសុវណ្ណេនា និងអញ្ជើនពីចិត្រដែលជាបុត្រិយក្ខ ហើយ
ប្រហែលជាអ្នកទាំងនោះដែលខ្លួនដេកនៅផ្ទាល់ពសុធានិកក្នុងស្នេហា មមើស្រវារក
ស្ត្រីល្អឯកទាំងនោះពុំខាន ។ “ជន្លែងស្រឡាញ់ផ្កាយ !”

ឱព្រះនាងក្សត្រីទាំងឡាយដែលប្រតិស្ឋិតកើតឡើង ដោយប្រាជ្ញាចិត្តករិដែលមាន
រូបនោមលោមពណ៌ល្អឥតផ្ទឹមបាន ដែលមាននាមក្រអូបល្អយូរដូចបុព្វជាតិ ក្មេងទំទើប
ថ្មី គេបោះបង់ចោលអស់ហើយ ! ប៉ុន្តែភ្លឺនពិដោះព្រះនាងនៅតែអណ្តែតចេញពីសាស្ត្រា
ស្លឹកវិភមក ប្រលោមចោមបំពេជររាប នូវព្រលឹងអ្នកស្រែដែលធ្វើការនឿយហត់ ។

ពួកអ្នកដើរព្រៃ កាលបើបានសង់ជំរុំរួចស្រេចហើយ ក៏ចាត់បំបែកគ្នាជាបិកង ។
មួយកងអ្នកដើររក ឃ្មុំយកកូនក្រមួននិងទឹក ។ មួយពួកទៅជាអ្នកស្វែងនេសាទត្រី
តាមបឹងតាមត្រពាំង ។ ឯផ្នែកទីបីជាពួកអ្នកនៅចាំជំរុំ ថែទាំសត្វពាហនៈ និងយកត្រី
ដែលចាប់បានមកធ្វើជាប្រហុក ជាងៀត ជាឆ្កែរ ។

ចំណែក ប៊ុន-ធៀនវិញ ដែលមកតាមគេប្រុងតែនឹងរំហើយចិត្តនោះ មិនមាន
ចូលជាពួកកងណាឲ្យប្រាកដទេ ។ ជួនណា ប៊ុន-ធៀន លីអង្រុត លីសមទៅតាមពួក
នេសាទ ។ បើប្រសិនជាគេប្រទះបឹងណាធំពេក ឬ ដែលមានទឹកនៅច្រើននៅឡើយគេ
ក៏ច្រើអង្រុត ច្រើសមទៅលុកលុយចាប់យកត្រី ។ តែបើប្រសិនជាបឹងមានទឹករឹងនៅតិច
ល្មមវិញ គេកកាយដីលើកភ្លឺបែងបំបែកបឹងជាពីរ ។ បន្ទាប់មកគេយកស្នាចធ្វើអំពីឈើ
ឬ ធ្វើអំពីប៉ោកប្រេងកាតចាបបញ្ជូនទឹកពីភាគម្ខាងទៅភាគម្ខាង ទាល់តែខ្លះទើបគេចាប់
ត្រីដាក់ត្រកតែម្តង ។ រួចហើយទើបគេបាចទឹកពីម្ខាងដែលមានទឹកបញ្ចូលមកម្ខាងវិញ ។

នៅវេលាដែលគេចាប់ត្រី គេនិយាយសើចហើកព្រៀវ ខ្លះច្រៀងប្របកែ ខ្លះ
ហូច ខ្លះទះដៃទ្រហឹងអិងកង ។ នៅក្រោមម្លប់ឈើមួយដុះនៅប្របមាត់បឹង មានខ្លះទៅ
រកឧសមកបង្កាត់ភ្លើង ហើយនាំងរើសយកត្រីរស់ណាធំៗធំៗ មិនដឹងដូចហើយកប់ទៅ
ក្នុងងងើក យកត្រីអណ្តែតខ្នាតធំៗទៅត្បូតនិងមែកឈើ ហើយអាំង ចោលក្នុងឈ្មុយ
នាំឲ្យស្រាវទឹកមាត់គ្រប់ៗគ្នា ។ ឯទឹកជ្រលក់សោតក៏គេយកមកលាយចំរុះជាមួយគ្នាក្នុង
ចានមួយ ដោយថែមអម្ពិលពីរបីគ្រាប់ និងទឹកជាពីរ បីច្រូចប៉ុណ្ណោះ ។ គេឥតប្រើដីរ
ប្រើខ្លឹមអ្វីសោះឡើយ ។ តែម្តប់នេះមានឱជារសនាញណាស់ ដោយមកពីធ្វើការនឿយ
ហត់ ប៊ុន - ធៀន ដែលខ្លះខ្លាំងក្នុងការនេសាទនោះ ក៏តែងអាស្រ័យបាននាញរាល់
ពេលហើយមិនប៉ុន្មានថ្ងៃ ក៏មានទឹកមុខស្រស់របស់សម្បុរឡើងក្រហមក្រមៅ ។

មានថ្ងៃមួយ ប៊ុន - ធៀន បានដើរចូលព្រៃធំជាមួយពួកអ្នកឃ្មុំ ។ ឱកាសនេះធ្វើ
អោយ ប៊ុន - ធៀន សង្កេតឃើញថា ពួកអ្នកដើរព្រៃដើរលឿន ហើយផងមិនងាយ
អស់កំលាំងយ៉ាងអស្ចារ្យ ។ មួយទៀតព្រៃសោតសឹងមានសភាព ដូចៗគ្នា មិនគួរគេ
ចំណាំបានមិនឲ្យរង្វេងសោះឡើយ ។ បើកាលណាគេប្រទះហ្វូងឃ្មុំយកផ្កាគេចាំមើល
វា បើសិនជាវាត្រិបរួចហើយឃ្មុំហើរទាបៗ ត្រង់ទៅទីណាមួយ គេនឹងយល់ថាឃ្មុំនោះ
មានសំបុកនៅឆ្ងាយមិនងាយនឹងតាមទៅរកទេ ។

តែបើប្រសិនវាយកផ្ការួចហើយ វាហើរឡើងទៅលើត្រដៃតវិញ គេត្រូវដើរទៅ
តាមវា មិនយូរប៉ុន្មានក៏គង់ប្រទះនិងសម្បុកវាពុំខាន ។ កិរិយាចម្លែកនៃឃ្មុំនេះ តាប្រាក់
កាត់បានពន្យល់ ប៊ុន - ធៀន ថាសត្វនេះចង់បញ្ជាតមនុស្សយើង ។ វាហើរខ្ពស់ដើម្បី
ឲ្យគេជឿថាសំបុកវានៅឆ្ងាយ វាហើរទាបៗ ឲ្យគេជឿថាវានៅជិត ។ មនុស្សកំណាច
បានអារកាត់ប្រស្នានេះបានយូរមកហើយ តែសត្វទាំងនោះនៅតែមិនទាន់ភ្ញាក់ខ្លួននៅ
ឡើយ ។

នៅពេលដែលគេប្រទះនិងសំបុកឃ្មុំនីមួយៗ គេប្រមូលមែកឈើងាប់ស្លឹកឈើ
ស្នូត ចង់ផ្តោបធ្វើជាកប់ ហើយដុតបង្កុយឲ្យមេឃ្មុំផ្អើលហើយរត់ចោលអស់ ទើបគេ
ឡើងដើមឈើ ទៅដណ្តើមយកកូន យកទឹក យកក្រមួនវាមក ។

មានថ្ងៃមួយ ពួកអ្នកដើរព្រៃ កំពុងតែដើរដើរយកមើលសំបុកឃ្មុំតាមមែកក្តួរ
ដែលដុះស្រឡូងយ៉ាងខ្ពស់ៗ ស្រាប់តែឮសូរចាក់មែកឈើប្រាវៗ ហើយឮសំរែកកកិតៗ
ផង ។ តាប្រាក់ដែលបានដើរមកជាប់ជាមួយនោះ ក៏ស្រែកថា : “ កនយើងឡើងឈើ
ដីរដេញហើយ ! ” ។ អ្នកផងខ្លីឃ្មុំតរត់ប្រវាឡើងទៅបំពួនខ្លួនឯលើចុងរុក្ខជាតិអស់
ទៅ ។ សល់តែ ប៊ុន - ធៀនដែលកំពុងរវល់កេះបាយក្តាំងជ្រលក់ទឹកឃ្មុំអាស្រ័យ ។
អ្នកដែលឡើងចុងឈើនាំគ្នាងាកមើលទៅឃើញដីរស្តមួយធំស្តើង ចេញពីដុបព្រៃ
ហើយបោលតំរង់ស្តង់ទៅចំប៊ុន - ធៀន ។ បុរសនេះភ័យស្តុតពេកក៏រត់យក ទាំងឆ្នាំង
បាយ ទាំងចានដាក់ទឹកឃ្មុំទៅជាមួយផង ។ ដីរត់ជិតទាន់ហើយ ! ១០ម៉ែត្រទៀត ! ...

៧ ម៉ែត្រទៀត ... ៥ ម៉ែត្រទៀត ! ... អ្នកនៅចុងឈើទាំងប៉ុន្មាន ភ័យញ័ររន្ធត់អស់ ព្រលឹង មិនដឹងគិតធ្វើដូចម្តេចមកជួយអ្នកមានអាសន្នបាន ។ នៅតែ ៥ ម៉ែត្រទៀត ! ដំរី ដេញប្រកិតៗរកតែ ប៊ុន - ច្រើន យកឱកាសឡើងដើមឈើណាមួយក៏មិនបាន ! មួយ សន្ទុះក្រោយមក ដែលយូរហាក់ដូចមួយសតវត្ស គេឮមាត់តាប្រាក់ស្រែកថា : ចោល ឆ្នាំង ចោលចានទៅ ! ប៊ុន-ច្រើន ភ្ញាក់ខ្លួន ហើយក៏ត្រូវរងរត់ទាំងពីរនេះភ្លាម ។ ឯដំរី ក៏ស្ទុះទៅព្យាយាមបុកបែនចាននិងឆ្នាំង ទាំងឲ្យប៊ុន-ច្រើន មានពេលរត់ដោះខ្លួនទៅឡើង ដើមទាំងមួយទាន់ ។

មានយប់មួយ នៅពេលរំលងអប្រាត្រអ្នកដើរព្រែកកំពុងដេកលក់ស្រមុកយ៉ាង ក្សេមក្សាន្ត ស្រាប់តែសូរកាំភ្លើងបាញ់បីដងព្រមទាំងមាត់មនុស្សចំនួន ប្រហែលម្ភៃនាក់ ស្រែកឆាកហើយកង្វើយ ។ យប់នោះឯងព្រះចន្ទរះភ្លឺស្រឡះ ។ តាប្រាក់ភ្ញាក់ឡើងដឹង ថាមានចោរឬន ក៏ប្រមូលពួកកងគាត់កាន់ខ្នែរ កាន់ដាវ កាន់ពូថៅ ហើយរត់ចូលព្រៃ អស់ ។ គាត់ប្រាមប្រាប់គ្នាគាត់ថា យើងមិនត្រូវតស៊ូ នឹងពួកចោរក្នុងទីវាលនេះទេ ព្រោះពួកវាមាន “គ្រឿងប្រយោល ” ត្រូវតែបណ្តោយឲ្យវាយករបស់ទ្រព្យសិនចុះ ។

បន្តិចក្រោយមកពួកចោរដ៏មានគ្នាប្រាំពីរនាក់ កាន់កាំភ្លើងដែលមានមាត់ត្រៃចាំង ភ្លែតៗ ដោយពន្លឺព្រះចន្ទ ដើរចូលស្រមក ។ កាលបើមកដល់ជំរំហើយ ពួកមនុស្ស ឧត្តាតខ្លះ ស្ទុះទៅស្រាយយកគោ ខ្លះក្រសារយកត្រីភៀត ត្រីឆ្កែរ ក្រមួននាំគ្នាថេរ ស្តាយអីអីង ។

លុះពួកខ្មាំងចេញផុតទៅ តាប្រាក់ជុសខ្លួនពីក្នុងដុបយកត្រចៀកឆ្កៀងស្តាប់សូរ ជើងគោ និងជើងចោរហានេយ្យដែលអន់ថយបន្តិចម្តងៗក្នុងរាត្រី ។

តាប្រាក់និយាយប្រាប់គ្នាគាត់ :

- ពួកអានេះ ដើរធ្លាក់ទៅលើរនាមស្ទឹងចាស់ហើយ មិនអីទេគ្នាយើង យើងនឹង នាំគ្នាទៅចាំស្នាក់ផ្លូវវានៅច្រកព្រៃឯមុខនេះ ។

ថាហើយគាត់នាំគ្នាដើរតាមផ្លូវកាត់តូច ដំរីរងទៅព្រៃដងអូរមួយ ។ លុះដល់ កន្លែងដែលផ្លូវជើងទៅប្រសព្វ និងផ្លូវរទេះទៅរនាមស្ទឹងចាស់ហើយ តាប្រាក់ក៏បំបែក គ្នាគាត់ជាពីរកង មួយកងឲ្យប្រុងចូលលុកដណ្តើមយកគោ មួយកងទៀតសំរាប់ចូល វាយដណ្តើមយកសំពាយ ។

ព្រៃដងអូរយប់ស្ងាត់ ។ ពួចជ្រិតដែកយំច្រែតៗឮមាត់ទីមួយដែលរកចាប់ក្តាម ស្រែក ម្តងៗ ។ ពួកតាប្រាក់បំពួនខ្លួនក្នុងដុបកូនឈើស្ងាត់យឺងស្ងួនៗ ។ ព្រះពាយត្រជាក់ រំភើយក្លិនផ្កាព្រំនិងផ្កាស្រឡិតក្រអូបឈ្នួល ។ ឯព្រះចន្ទពេញរង់បូណ៌មីហោះចិញ្ចែង ហាក់ដូចជារត់លេងពួនជាមួយដុំពពក ។

ពួកតាប្រាក់ចាំឃ្នាំ ... ចាំប្រុង ... តាប្រាក់ច្រឡំផ្លូវទេដឹង ? ពួកចោរដើរផ្លូវ ផ្សេង ឬយ៉ាងម្តេច ?

- ទេ តាប្រាក់មិនច្រឡំទេ ។ បើពុំនោះតើគេនឹងតាំងគាត់ជាដង្ហោដើរព្រៃឯណា បាន !

តាប្រាក់មិនច្រឡំផ្លូវទេ ព្រោះឥឡូវគេចាប់ឮសូរជើងគោដើរដែលរិតតែខ្លាំង ឡើងៗគេឮមាត់មេចោរសើចហោរកញ្ជ្រៀវសប្បាយដោយយល់ឃើញថាពួកអ្នកដើរ រនាមនោះ សុទ្ធតែជាមនុស្សកំសាកញី ឮសូរកាំភ្លើងមិនទាន់បានអីដង ក៏នាំគ្នារត់ចូល ព្រៃអស់ ។ មេចោរសើចសំរួលហាស់ ។

សើចសប្បាយ ហាស់ ! ហាស់ ! ... ស្រាប់តែមានសំរែកមួយស្ទុះឡើងកនយើង បានការហើយ ! ហើយពួកតាប្រាក់ក៏ស្ទុះស្រោកចូលដេញតាមកាប់ចាក់ពួកសត្រូវ ។ មនុស្សយង់យ្មងនេះតក់ស្លុតស្មារតី មិនមានតស៊ូអ្វីដល់តូចមួយសោះគិតតែនាំគ្នាបោះ គ្រឿងសស្ត្រាវុធ បង្វេចបង្វររត់យកតែព្រះអាយុរៀងខ្លួន ។

មួយសន្ទុះក្រោយមក ពួកចោររត់ខ្ចាត់ខ្ចាយបាត់អស់ ហើយគេឮសូរមាត់តា ប្រាក់ មានជ័យសើចហើកកញ្ជ្រៀវវិញ ។

ក្រោយដែលបានទទួលសំបុត្ររាយការណ៍ ពីមេឃុំកំពង់ព្រះ អធិប្បាយពីដំណើរ
ចោរឃ្នកអ្នកដើររនាម និងពីដំណើរអ្នកដើររនាមបានតស៊ូ ហើយកាប់ចោរពីរនាក់មក
ក្រុមអយ្យិកាអមសាលាដំបូងបាត់ដំបង បានកោះហៅអ្នកដែលបានដើរព្រៃក្នុងគ្រានោះ
ទាំងប៉ុន្មាន ដើម្បីយកមកស៊ើបសួរជាពន្លឺ ។

នៅល្ងាចដែលបានឲ្យការ ចំពោះមុខលោកព្រះរាជអាជ្ញារួចហើយ ប៊ុន-ធឿន
មានអជ្ជកក្នុងចិត្តពេក ក៏ជិះរ៉ឺម៉កឆ្លងស្ពានដែកមកត្រើយខាងកើត ។ លុះមកដល់មុខ
វត្តកណ្តាលបានឮសូរភ្លេងទាមមីង និងឃើញទង់ក្រពើធ្វើពីទេសឯកដោតឲ្យយោល
តាមខ្យល់ ប៊ុន-ធឿន ក៏កើតស្រយង់ចំឡែកក្នុងបេះដូង ។

នៅក្រុងបាត់ដំបង គេនិយមដំកល់សពនិមួយៗនៅលើគ្រឿងតាំងព្រមទាំង
គ្រឿងសក្ការបូជា បាន ៣ ថ្ងៃ ៥ ថ្ងៃ ៧ ថ្ងៃ តាមថ្នាក់ធនធាននៃគ្រួសារ ទើបគេរំលាយជា
ការស្រេច ។

ប៊ុន-ធឿន នឹកឆ្ងល់ ក៏ជញ្ជីងតែក្នុងចិត្តថា : អ្នកណាស្លាប់ហ្ន៎ បានជាធ្វើឲ្យខ្ញុំថប់
ព្រួយក្នុងទ្រូងដូច្នោះ ?

ដើម្បីជំរះអោយអស់ពីកាល ប៊ុន-ធឿន ក៏ដើរទាំងក្រៀមក្រំចូលទៅក្នុងទីអាវាម
តាមផ្លូវក្រាលដង្កូវក្រហម ដែលបោសស្អាតរលីង ឆ្ពោះត្រង់ទៅមេរុដែលមានទេសឯក
ទំលាក់រំសាយពីពិដានមកពីទ្វារវិញជាមរណសញ្ញា ។

នៅបាត់ដំបង គេរាប់អាត់តាំងរូបថតជនដែលទទួលមរណភាពមួយសន្លឹក ត្រង់
មុខក្តារមឈូស ។

ប៊ុន- ធឿន កាលបើចូលដល់មេរុនោះហើយ ក៏ងើបសម្លឹងទៅមើលរូបថត
ហើយស្រាប់តែញាប់ញ័រចំប្រប់ទឹកភ្នែកហូរសស្រាក់ ។ ជនកំលោះនេះខំត្រងរទៅផ្អែក

ទប់ខ្លួននិងសសរមួយ មានទឹកមុខស្លឹតស្លាំង ។ បើប្រសិនណាជាមិនមានទឹកភ្នែកជោរ
ជល់មកទេ ម៉្លេះសមអ្នកផងគេនឹកស្មានថា មានខ្យល់តមកបៀតបៀនពុំខាន ។

នៅចំពីមុខក្តារមឈូស ដែលមានលំអដោយក្បាច់លាបទឹកមាសភ្លឺច្រាលរន្តៅ រូប
ថតនាងវិធាវិញញឹមបំប្រែសំឡឹងមកអ្នកមើលបុណ្យដែលដើរហូរហែ ។

ឱពុទ្ធាអើយ អូនវិធាវី ! នាងមិនគួរមកក្បែរជនអ្វីទាំងក្មេង ! ប៊ុន-ធឿន
សំឡឹងមើលរូបថតហើយមើលទៀត មិនចេះអស់ចិត្ត នឹកពីកាលក្រែងលោចឡំមិន
មែន ។

ឱអ្នកណាអើយ មកមានគំនិតយករូបថតនាងមកតាំងដូច្នោះ ! នាងញញឹម ...
ញញឹមតែក្នុងរូបថតទេ តែកាលដែលនាងរស់នៅ នាងស្គាល់តែទឹកភ្នែក ! ។

ប៊ុន-ធឿនកំពុងតែខ្សឹកខ្សួល ភ្លេចភ្នាំងស្មារតីយ៉ាងនេះ ស្រាប់តែមានដៃ
ត្រជាក់ៗមួយមកអង្រួនចាប់ស្មា ។ កំលោះនេះភ្ញារខ្លួន ហើយងាកមើលទៅស្គាល់ជាម៉ែ
ដែដែលមានសក់កោរថ្មីៗ ហើយស្លៀកពាក់សតាមធម្មតាអ្នកកាន់ទុក្ខ ក៏ញញឹមស្តុតទៅ
រកស្រ្តីចាស់ ហើយនិយាយ :

ម៉ែដែអើយ ខ្ញុំបែកទ្រូងស្លាប់ឥឡូវហ្នឹង

យាយដៃគាត់នៅស្លៀមមួយសន្ទុះ ទើបឆ្លើយ :

- លោកក្មួយអញ្ជើញមកតាមខ្ញុំ ។ អ្នកនួនគាត់ទន្ទឹងផ្លូវលោកក្មួយជាយូរថ្ងៃ
ហើយ ។

- ម៉ែដែអើយ ខ្ញុំគ្មានការអ្វីទាក់ទងនឹងមីងនួនទៀតទេ
ជនទាំងពីរនេះដកដង្ហើមធំ ហើយនៅស្ងប់ស្ងៀមមួយស្របក់ទើបម៉ែដែគាត់ថ្លែង :

- លោកក្មួយអញ្ជើញតាមខ្ញុំមក ព្រោះខ្ញុំឮគេថា នាងតូចបានសរសេរសំបុត្រ
មួយទុកជូនលោកក្មួយ ។

ឮហើយ ប៊ុន-ធឿន ក៏ដើរដូចមនុស្សមេតាមមែដៃឆ្ពោះទៅរោងចុងភៅ ។

បន្តិចក្រោយមក ប៊ុន-ធឿន ក៏បានដើរដល់ ហើយបានសង្កេតឃើញស្ត្រីម្នាក់ ស្បែកទ្រុឌទ្រោម ថ្គាមខ្នង ភ្នែករូង ដេករៀងជិតកញ្ជើអីវ៉ាន់ម្ហូបអាហារ ។ មែដៃក៏ លួនចូលជិតស្ត្រីនោះ ហើយនិយាយសំដីយ៉ាងទន់ :

- អ្នក! អ្នក! ក្មួយប៊ុន-ធឿនមកហើយ ។

យាយនួនគាត់បើកភ្នែកដែលមានទឹកនេត្រាហូររហាមហើយសួរ :

- អ្នកណាហ្ន៎ ?

ចាំអ្នក ក្មួយប៊ុន-ធឿន មកដល់ហើយ

ប៊ុន-ធឿន ដែលកាលពីដើមមានចិត្តគ្មានគ្នាញ់ នឹកស្អប់យាយនួនដោយបាន ពង្រាត់បំរាស់គូសង្សារ លុះមកឃើញស្ត្រីនេះ មានរូបស្រស់ស្អាតស្នាមដូច្នោះ សេចក្តីកុំក្អួន ទាំងប៉ុន្មាន ក៏រលាយអស់មួយរំពេច ហើយសេចក្តីអាណិតអាសូរក៏បែរមកជ្រួតជ្រាប ក្នុងដួងចិត្តទៅមាណពិញ ។

យាយនួនគាត់ក្រោកអង្គុយហើយនិយាយខ្សាច់ៗ :

ប៊ុន-ធឿន ឯងចូលជិតមក ។

កំលោះក៏ប្រតិបត្តិតាមសំដីនេះដោយស្ងប់ស្ងៀម ។ មួយសន្ទុះទើបសំឡេងយាយ នួននិយាយតទៅទៀត :

- ប៊ុន-ធឿន មីងបានជាខុសគំនិតទៅហើយ ... មីងមិនបាននឹកស្មានថាសេចក្តី ស្នេហាមានកម្លាំងអ្វីម៉្លេះ ។ អារី ថាតែឈ្មោះនេះហើយទឹកភ្នែកគាត់ហូរ ច្រោកៗ ។ គាត់ខំអត់មួយស្របក់ ទើបនិយាយទាំងអាក់អួលតទៅទៀតអារី វាមិនភ្លេចក្មួយឯងទេ ។ មុននឹងដាច់ខ្យល់ទៅ វាបានប្រគល់សំបុត្រមួយច្បាប់ និងចិញ្ចៀនមួយរងទុកឲ្យឯង ។

ថាហើយ យាយនួនក៏ស្រវាទាញកូនវាលីសស្បែកមួយមកបើក ហើយយកវត្ថុ ទាំងពីរមកប្រគល់ឲ្យ ប៊ុន - ធឿន ។ គឺចិញ្ចៀនក្នុងទទឹមមួយរង និងសំបុត្រដែលមាន ស្រោមបិទជិតមួយច្បាប់ ។

ប៊ុន - ធឿន ទទួលយករបស់ទាំងពីរនេះមកទុកក្នុងហោប៉ៅអារហើយក៏លើក ហត្ថសំពះលាភ្លាម :

- ទៅចុះក្មួយ ។

ប៊ុន - ធឿនដើរចេញមកដល់គ្រឿងតាំង ក៏ងាកមើលរូបថតសង្សារកំសត់ម្តង ទៀត ។ ឱ! អូនវិធាវីថ្លៃជីវិត មិនប៉ុន្មានថ្លៃទៀតទេ គេនឹងរំលាយសព អូនទៅជា ធូលីហើយ

- បងសំឡាញ់

នៅ “ ពេលដែលបងអាសសំបុត្រនេះ ខ្ញុំនឹងចូលមរណភាពបាត់រូបទៅហើយ ឱបងអើយ ... ខ្ញុំចាំទន្ទឹងមើលជួររបងពីថ្ងៃមួយទៅថ្ងៃមួយ ។ មុននឹងស្លាប់ មិនបានអ្វី គ្រាន់តែជួបមុខបងមួយភ្លែតក៏សុខចិត្តដែរ ។ តែឥឡូវ យូរថ្ងៃណាស់ទៅហើយបាត់ ដំណឹងបងសូន្យឈឹងតែម្តង ។ ឯរោគសោតក៏ធ្វើឲ្យខ្ញុំឈឺសព្វអស់អង្គកាយ មិនមាន ស្រយាលឡើយ ។ ហេតុនេះហើយ បានជាខ្ញុំស្សៀយាម ត្រដវសរសេរម្តងបន្តិចៗ តែង ជាសំបុត្រនេះ ទុកជាសេចក្តីលារបស់ខ្ញុំ ។ បងអើយ អូនលាហើយ ! ធ្វើម្តេចជាតិទេ កម្មក្រាស់ឈ្នានីសមិនឲ្យខ្ញុំនិងបងបានជួបគ្នា ។ ខ្ញុំសូមចិត្តបងកុំឲ្យកើតទុក្ខនិងខ្ញុំច្រើន ហួសប្រមាណ ។

“ ជំពូកមួយទៀត ។ ខ្ញុំសូមចិត្តបងកុំនឹកប្រកាន់ខឹងនឹងអ្នកម្តាយអូនខ្លាំងពេក ។ ធ្វើម្តេចគាត់ជាមនុស្សចាស់ គាត់តែងកាន់គំនិតចាស់ ។ គាត់មិនមែនចង់ធ្វើបាបយើង ទេ គាត់គ្រាន់តែយល់ខុសប៉ុណ្ណឹងទេ ។

“ បង បើបងស្រឡាញ់អូនដោយស្មោះត្រង់ ចូរបងធ្វើតាមបណ្តាំខ្ញុំ នេះកុំខាន ។ ចូរបងត្រឡប់ទៅកាន់វិទ្យាល័យវិញ ហើយខំរៀនសូត្រឲ្យបានចំណេះខ្ពង់ខ្ពស់ ។ រួច

ហើយបងសំឡឹងមើលនារីណាមួយ ដែលអាចនាំសេចក្តីក្សេមក្សានុបង្គំដូចបងបាន សូម
បងដណ្តឹងយកធ្វើជាភរិយាទៅ ។ ឯចិញ្ចៀនត្បូងទទឹមដែលជាវត្តមួយភាប់ចិត្តរបស់ខ្ញុំ
លើសលប់ជាងវត្តដទៃទៀត ខ្ញុំសូមឲ្យបងទុកដាក់ដៃជាទីរលឹកផង ខ្ញុំជូនយុវតីនោះតទៅ

“បងអើយកុំទុក្ខពេក ។ ធ្វើម្តេចវាសនារបស់មនុស្សតែងតែប្រកបដោយសេចក្តី
មិនទៀង មិនបិតថេរដូច្នោះ ។

“ អូនសុំលាបងហើយបង ”

នៅពេលយប់ស្ងាត់ ប៊ុន-ធៀន បានអុជចង្កៀងមើលសំបុត្រនាងវិធារីដោយ
មាត់ទឹកនេត្រាហូររហែងមិនដាច់ ។

នៅខាងក្រៅផ្ទះ ខ្យល់បក់ឮហ្ន៎ ៗ ហើយយូរៗ គេឮសូរសំឡេងរលកខ្មោច
យំម្តងៗ ។

